

MÄRKUSTE TABEL

<i>Nr.</i>	<i>Ettepaneku sisu</i>	<i>Arvestatud/ Mitte- arvestatud/ Teadmiseks võetud</i>	<i>Rahandusministeeriumi seisukoht</i>
II. KOOSKÕLASTUSRINGI MÄRKUSED			
JUSTIITSMINISTEERIUM			
1.	Tegime kooskõlastamisel märkuse seoses kehtiva seaduse sõnastusega. Nimelt kehtiva investeeringisfondide seaduse (IFS) §-d 463 (sunniraha) ja 513¹ (juriidilise isiku ja konsolideerimisgrupi käive) käsitlevad konsolideeritud raamatupidamisaruandeid erinevalt. Paragrahvi 463 kohaselt on kogukäive aastane kogukäive või vastav tululiik konsolideerimisgrupi emaetevõtja viimase kättesaadava konsolideeritud raamatupidamisaruande järgi. IFS § 513¹ märgib sama asja kohta, et kogukäive on kogukäive või vastav tululiik viimase kättesaadava konsolideeritud raamatupidamise aruande järgi, mille on heaks kiitnud kõrgeima taseme emaetevõtja juhtimisorgan. IFS §-s 463 ei rõhutata kõrgeima taseme emaetevõtja juhtimisorgani heakskiitu. Palusime selgitada, miks sõnastused erinevad. Kordame oma märkust. Lisaks eelnevale märgime, et § 463 kasutab sõnastust „raamatupidamisaruanne“, aga § 513¹ „raamatupidamise aruanne“ ehk lahku kirjutatuna. Kas see erisus on põhjendatud?	Arvestatud, selgitatud	IFS § 463 lõike 3 ja § 513 ¹ sõnastuste erinevused ei ole põhjendatud. Ka mujal IFS-s on läbivalt kasutatud mõistet „raamatupidamise aruanne“. Eelnõusse on lisatud IFS § 463 lõike 3 muudatused, millega parandatakse aruande mõistet („raamatupidamisaruanne“ on asendatud mõistega „raamatupidamise aruanne“). Ühtlasi on § 463 lõike 3 teise lausesse lisatud viide aruande heakskiitmisele kõrgeima taseme emaetevõtja juhtimisorgani poolt, nagu sellele on viidatud §-s 513 ³ .
2.	Eelnõu § 1 p 20 (§ 66 lg 6) – palume selgitada, kas avaldusega esitatakse ka isikuandmeid, kui esitatakse, siis palume viidata, kus seaduses on toodud esitavate isikuandmete koosseis, või täiendada kõnealust sätet esitavate isikuandmetega.	Selgitatud	Jah, kõnealusel avaldusel Finantsinspektsioonile esitatakse ka osakuomanike isikuandmed. Isikuandmete koosseis on toodud EVKS § 5 lõike 4 punktides 1 ja 3 (so nimi ja isikukood, viimase puudumisel sünniaeg), millele viitab IFS § 66 lg 6 p 1 omakorda läbi viite EVKS § 5 ¹ lõikes 4 sätestatud andmetele.
3.	Eelnõu § 1 punktiga 131 muudetakse IFS § 364 (ülesannete ja tegevuste edasiandmise üldsätted). Eelviidatud paragrahvi lõike 1 punkti 5 kohaselt võib fondivalitseja edasi anda ülesandeid ja tegevusi, sealhulgas investeeringis- või kõrvalteenuse osutamist kirjaliku lepingu alusel kolmandale isikule juhul, kui kolmandal isikul, kellele ülesanded või tegevused edasi antakse, on nende ülesannete täitmiseks ja tegevusteks vajalik kvalifikatsioon, laitmatu maine, piisavalt kogemusi ja ta on võimeline neid ülesandeid täitma või teenuseid osutama. Palume seletuskirjas avada, mida hõlmab laitmatu maine – mida selle puhul hinnatakse, kuidas see termin on sisustatud. Märgime, et kehtiva seaduse §-d 310, 322, 324, 362, 448 kasutavad terminit „laitmatu ärialane maine“. Kas § 364 puhul ei ole oluline, et tegemist oleks laitmatu	Arvestatud	Kõnealuses sättes ei ole tahtlikult kasutatud erinevat mõistet. Mõeldud on laitmatut ärialast mainet. Eelnõu sõnastust on vastavalt parandatud.

	ärialase mainega? Palume selgitada, miks on oluline neid maineid eristada.		
4.	Palume arvestada käesoleva kirja lisas esitatud eelnõu ja seletuskirja failides tehtud märkustega.	Arvestatud	Märkustega on valdavalt arvestatud.
FINANTSINSPEKTSIOON			
1.	Eelnõu punkt 136 - § 367 ¹ lõige 4: Sättes on viidatud § 364 lõikele 8, aga õige on § 364 lõikele 9.	Arvestatud	Viiteviga on eelnõus parandatud.
2.	Eelnõu seletuskirja leheküljel 26 ja 27, mis seondub § 88 lõigetega 2 ja 4, on jõustumise kuupäevaks märgitud 2026. aasta 16. aprill. Ilmselt peaks olema 2027. aasta 16. aprill.	Arvestatud (sisuliselt)	Eelnõus esitatud IFS § 88 lõike 2 esimene muudatus ja lõike 4 muutmine ei ole seotud direktiivi ülevõtmisega. Seletuskirja olid ekslikult jäänud viited esialgselt planeeritud eelnõu jõustumise kuupäevale (2026. a. 16. aprill). Et eelnõu on kavandatud jõustuma nüüd üldises korras, va osa muudatusi, millele on ettenähtud pikem jõustumise tähtaeg, on seletuskirjas IFS § 88 lõike 2 esimese muudatuse ja lõike 4 muudatuse jõustumise viited asendatud viidetega üldises korras jõustumisele.
3.	Eelnõu seletuskirja leheküljel 26, mis seondub § 88 lõikega 2 ² , on kirjutatud, et kehtestatakse Finantsinspeksioonile täiendava teabe esitamise kohustus fondivalitsejale või aktsiaseltsifondile. Siin ilmselt peaks sõnastust parandama, kuna kohustus tekib fondivalitsejale ja aktsiaseltsifondile, mitte Finantsinspeksioonile.	Arvestatud	Seletuskirja sõnastust on vastavalt parandatud.
4.	Täiendavalt soovime välja tuua praktikas esinenud probleemkoha, mis seondub IFS §-ga 319 ning mille kohaselt ei ole tegevusloaga fondivalitsejal võimalik jätkata tegevusloata väikefondi valitsejana ehk minna sujuvalt üle registreeringu peale. Seetõttu teeme ettepaneku investeerimisfondide seaduse § 319 muutmiseks selliselt, et § 319 lõikes 4 nimetatud väikefondi valitseja hõlmaks ka tegevusloata väikefondi valitsejat ehk kui fondivalitseja soovib edasi tegutseda tegevusloata väikefondi valitsejana ja vastab kõikidele tegevusloata väikefondi valitsejale seatud nõuetele ning investorite huvid on kaitstud, siis fondivalitseja tegevusluba lõppeb ning ettevõtte saab jätkata tegevusloata väikefondivalitsejana ehk minna üle registreeringu peale.	Selgitatud	Eelnõu püüab viidatud küsimust lahendada ja sisaldab IFS §-i 319 uue lõike lisamist: „(6) Fondivalitseja tegevusluba lõpeb, kui fondivalitseja registreerib oma tegevuse, lähtudes käesoleva seaduse § 306 lõikes 3 sätestatust, ning ei valitse ühtegi sellist fondi, milleks tal oleks käesoleva seaduse kohaselt vaja tegevusluba, ega ühegi sellise fondi vara.“ IFS § 319 lõiget 4 ei saa minu muuta selliselt, et see ka märkuses viidatud olukorda hõlmaks, sest lg 4 reguleerib tegevusloa ulatuse muutmist. Antud juhul aga tegevusluba lõpeb ja fondivalitseja soovib edasi tegutseda registreeringu alusel, mida eelnõus olev IFS § 319 lg 6 püüabki katta.
EESTI PANGALIIT			
1.	Teises lepinguriigis asutatud depositoorium Eelnõuga nähakse ühe võimalusena ette, et teatud tingimustel ja Finantsinspeksiooni loal võib alternatiivfondi depositooriumina kasutada teises lepinguriigis asutatud depositooriumi piiriüleselt, ilma et viimane peaks selleks Eestis filiaali asutama. Kuigi tegemist on üldjoontes direktiivist üle võetud regulatsiooniga, soovime juhtida tähelepanu sellise lahendusega kaasnevatele võimalikele praktilistele ja järelevalvealastele riskidele. Piiriülese depositooriumi kasutamisel võib suhtlus ja igapäevane koostöö välisriigis asuva teenuseosutajaga olla keerukam võrreldes kohaliku depositooriumiga. Samuti võib välisriigi depositooriumi puhul Eesti fondi teenindamise osakaal tema kogutegevuses olla suhteliselt väike, mistõttu võib tema kohalikule turule suunatud fookus ja Eesti fondide eripärade tundmine olla piiratum.	Teadmiseks võetud	

	See võib omakorda muuta keerukamaks nii fondi igapäevase teenindamise kui ka depositooriumi tegevuse üle tõhusa järelevalve teostamise. Teisalt võib piiriülese depositooriumi kasutamise võimalus tuua Eesti turule täiendavat rahvusvahelist kompetentsi ning võimaldada teenindada fonde, mille investeerimisstrateegia või varade struktuur eeldab spetsiifilisemat oskusteavet, mida kohalikul turul ei pruugi olla piisavalt.		
2.	Sanktsioneeritud paberid PIK-il (§ 52⁶ lõige 6) "Kehtima jääb põhimõte, et kui võõrandamist takistanud põhjused hiljem ära langevad, kohaldatakse pensioni investeerimiskontole laekuva raha suhtes lõikes 7 sätestatud ehk II sambast lahkunud isikule tehakse siis uus väljamakse." Hetkel on teisel lugemisel ka KoPS muudatuse eelnõu, millega soovitakse II samba süsteemist väljunud isikute uuesti liitumise aega lühendada 10 aastalt 5 aastani, mis tähendab, et esimesed isikud saaksid juba käesoleval aastal uuesti liituda. Ei KoPS ega IFS muudatuste eelnõust ei selgu, kuidas toimida järgnevas situatsioonis: isikul jäid pärast esimest väljumist sanktsioneeritud paberid PIK kontole, isik alustab uuesti II sambas kogumist sh PIK-i kasutamist, sanktsioneeritud paberid muutuvad ühel hetkel mitte-sanktsioneeritud paberiteks. Kas siis tuleb ikkagi isikut kohustada neid pabereid müüma ning teha talle II samba väljamakse keset kogumisperioodi? KoPS muudatuse eelnõuga piiratakse ka väljumiste arvu enne pensioniiga ja justkui uut väljamakset teha ei saaks, aga kas see tehniliselt oleks siis ikkagi võimalik või nähakse ette selles osas mingisugune erisus?	Selgitatud	KoPS § 52⁶ lõige 7 peaks meie hinnangul katma ilusti ära ka sellise olukorras, kus isik on vahepeal jõudnud II sambaga uuesti liituda. Nimelt viitab lõige 7, et isikule tehakse uus väljamakse eeldusel, et tal ei ole tekkinud õigust ega kohustust kogumispensionini makset tasuda. Selguse huvides on vastav täpsustus lisatud ka eelnõu seletuskirja. Ehk teisisõnu, kui väärtpaberite võõrandamist takistanud asjaolud langevad ära hiljem, st pärast KoPS §-s 43¹ sätestatud väljamakset, tehakse isiku pensionikontole laekuva raha ulatuses talle uus väljamakse vaid siis, kui isik ei ole veel II sambaga uuesti liitunud. KoPS ja MKS muutmise seaduse eelnõus viidatud õigust sambast 1 kord lahkuda see väljamakse ei mõjuta. Kui isik jõuab II sambaga uuesti liituda, siis talle väljamakset ei tehta ning tema pensionikontole laekuvat raha kasutatakse investeringuteks (jätkub kogumine II sambas).
3.	Kliendile näidatav info (§ 93 lõige 2³) „Kohustusliku pensionifondi osakuomanikule tema isikliku tootluse näitamisel tuleb kasutada pensioniregistri pidaja arvutatud osakuomaniku isiklikku tootlust, mille arvutamisel lähtutakse sisemise tasuvusmäära (IRR) meetodikast.“ Nõustume põhjendustega, miks tootluse ühtlustamist vaja on ja pooldame kohustuse seadmist selle arvutamiseks ja pakkumiseks registripidajale ning selle kasutuselevõttu turuosalistele. Selguse mõttes sooviks siiski täpsustada, kas isikliku tootluse all peetakse silmas isiku II samba ülest kogutootlust. Kui jah, siis juhime tähelepanu, et kui isiku II samba pensionivara hulka kuuluva II samba pensionifondi isikupõhine tootlus arvutatakse registripidaja poolt FIFO meetodiga ning II samba ülene kogutootlus IRR meetodiga, siis tekib erisus sambaülese kogutootluse ja üksikute fondide tootluse liitmise tulemusena saadud tulemuse vahel, mis võib tekitada klientides küsimusi. Lisaks oleks vaja täpsustada, kuidas käsitletakse korraga PIK-i ja fondiosakuid omavat isikut, sest sellisel juhul registripidaja vastavat tootlust ei arvuta ega paku ning tootluse arvutamine turuosaliste enda poolt IRR meetodiga oleks süsteemile äärmiselt koormav.	Selgitatud	Sätte mõte oli, et kohustuslike pensionifondide isikliku kogutootluse näitamisel tuleb kasutada Pensionikeskuse arvutatud tootlust (IRR meetodika alusel arvutatud). Sõnastust on eelnõus vastavalt täpsustatud. PIKi vara tootluse andmeid Pensionikeskusel ei ole ja neid sellesse arvutusse kahjuks hõlmata ei saa. Seda, kuidas peaks olema arvutatud isiklik fondipõhine tootlus, eelnõu ei reguleeri ja see on Pensionikeskusega eraldi läbiräägitav.
AKTSIASELTS LHV VARAHALDUS			

1.	Eelnõu § 1 punktiga 23 muudetakse IFS §-i 69 lõiget 3 IFS § 69 lõikesse 3 kavandatud muudatus, millega kaotatakse kohustus teavitada Finantsinspeksiooni kohustusliku pensionifondi oma osakute omandamisest juhul, kui osakuid omandatakse seaduses sätestatud oma osakute nõude täitmiseks, on üldjoontes positiivne ja vähendab halduskoormust. See on oluline eelkõige seetõttu, et IFS § 69 lõike 2 kohaselt tuleb Finantsinspeksiooni teavitada vähemalt kümme päeva enne tehingu tegemist. Sätte sõnastus võiks siiski olla paindlikum ja arvestada asjaoluga, et oma osakuid omandatakse üldjuhul teatava tegevusvaruga, et vältida fondivalitseja omaosaluse langemist alla seaduses sätestatud piirmäära. Tegevusvaru korrigeeritakse tavaliselt juba enne, kui fondivalitseja osalus on jõudnud langeda seaduses sätestatud miinimumini. Eelnõu praegusest sõnastusest ei selgu üheselt, kas oma osakute nõude täitmiseks omandamine hõlmab ka sellise mõistliku tegevusvaru loomist või taastamist. Seetõttu palume seda eelnõus täpsustada. Eelnõu jätab samas alles kohustuse teavitada Finantsinspeksiooni osakute tagasivõtmisest, sealhulgas juhul, kui tagasivõtmise eesmärk on korrigeerida tegevusvaru seoses fondide mahtude muutumisega. Palume kaaluda, kas selline teavitamiskohustus on vajalik olukorras, kus fondivalitseja omaosalus vastab ka pärast osakute tagasivõtmist seaduses sätestatud nõuetele. Võimaluse korral palume osakute omandamise suhtes kavandatud loogikat kohaldada ka osakute tagasivõtmisele. Teeme ettepaneku sätte sõnastada näiteks järgmiselt: „(3) Finantsinspeksiooni teavitamine käesoleva paragrahvi lõike 2 kohaselt ei ole vajalik järgmistel juhtudel: 1. vabatahtliku pensionifondi puhul, mille osakuid võetakse tagasi osakuomaniku nõudmisel; 2. kui kohustusliku pensionifondi osakuid omandatakse käesoleva seaduse §-s 68 sätestatud oma osakute nõude täitmiseks või selle pideva täitmise tagamiseks vajaliku mõistliku tegevusvaru loomiseks või taastamiseks või kui osakuid võetakse tagasi sellise tegevusvaru korrigeerimiseks, tingimusel et fondivalitseja osalus vastab pärast tehingut §-s 68 sätestatud nõuetele; 3. kui kohustusliku pensionifondi osakuid omandatakse või võetakse tagasi Finantsinspeksiooni ettekirjutuse alusel sama paragrahvi lõike 8 või kogumispensionide seaduse §-de 32–35 kohaselt.“	Arvestatud	Eelnõus on vastav muudatus tehtud (sõnastust on veidi korrigeeritud esitatud ettepanekuga võrreldes).
2.	Eelnõu § 1 punktiga 45 IFS § 93 täiendamine lõikega 2² – pensionifondi tootluse avalikustamine Meie I kooskõlastusringis esitatud ettepanekuga on arvestatud üksnes osaliselt. Ettepaneku eesmärk oli viia pensionifondide tootluse avalikustamisel kasutatavad perioodid kooskõlla pensionifondi uues põhiteabes kasutatavate perioodidega, tagada tootlusandmete ajakohasus ning laiendada kehtivas IFS § 82 lõikes 5 sätestatud erandit regulaarsele teabele, mida edastatakse olemasolevatele osakuomanikele. Eelnõu § 93 lõike 2² sõnastus ei täida neid eesmärke täielikult ning muudab pensionifondide suhtes kohaldatavad nõuded teatavas osas senisest rangemaks. Esiteks kasutatakse eelnõu § 93 lõikes 2² mõistet „kalendriaasta“. Meie ettepaneku kohaselt tuleks	Arvestatud osaliselt	Ettepanekutega 1 ja 2 on arvestatud – keskmised kalendriaasta tootlused on asendatud jooksvate aastate tootlustega ning säilitatud on IFS § 82 lõike 5 esimeses lauses sätestatud võimalus rakendada tootluse avaldamisel erandit võrdleva teabe või tootluse veebilehel avaldamise puhul. Kuivõrd pensionifondide puhul tuleb edaspidi avaldada tootlust viimase ehk jooksva 12 kuu kohta, on eelnõus täpsustatud, et kõnealuse erandi rakendamise tingimuseks on samuti viimase 12 kuu tootluse avaldamine.

	pensionifondi keskmine tootlus esitada viimase ühe, viie ja kümne aasta, mitte viimase ühe, viie ja kümne kalendriaasta kohta. Kalendriaastale viitamine võimaldaks näiteks oktoobris või novembris avaldada tootluse selliste perioodide kohta, mis lõppesid juba eelmise kalendriaasta lõpus. Selline teave ei kajastaks fondi tootlust avaldamisele vahetult eelnenud perioodil. Viimasele ühe-, viie- ja kümneaastasele perioodile viitamine tagaks, et tootlusandmed annavad fondi tulemustest ajakohase ülevaate. Võrdlusperioodi lõppkuupäev võiks olla tootluse avaldamisele eelneva kalendrikuu viimane päev või sellest hilisem kuupäev. Samuti viitab eelnõu § 94 lõike 1 punkt 7 pensionifondi põhiteabes esitatavale keskmisele tootlusele viimase ühe, viie ja kümne jooksva aasta kohta. § 93 lõikes 2² kasutatud „kalendriaasta“ tekitab seega ka eelnõu sees põhjendamatu erinevuse pensionifondi põhiteabes ning muudes info- ja turundusmaterjalides kasutatavate perioodide vahel. Teiseks näeb eelnõu ette, et pensionifondi valitseja ja selle konsolideerimisgrupi veebilehel avalikustatava teabe suhtes ei kohaldata IFS § 82 lõike 5 esimest lauset. Kõnealune säte sisaldab aga erandit, mille kohaselt ei kohaldata §-s 82 sätestatud tootluse avalikustamise nõudeid muu hulgas fondivalitseja või selle konsolideerimisgrupi veebilehel avalikustatavale teabele, kui sellele lisatakse viimase kalendriaasta või viimase 12 kuu tootluse andmed. Eelnõu sõnastuse tagajärjel ei saaks pensionifondi valitseja seda erandit enam kasutada ning pensionifondi veebilehel avalikustatavale tootlusteabele kohalduksid alati § 93 lõikes 2² sätestatud nõuded. See muudaks pensionifondide veebilehtedel avalikustatava teabe regulatsiooni rangemaks kui teiste fondide puhul. Selline lahendus ei vasta meie esialgsele ettepanekule. Me ei teinud ettepanekut kaotada pensionifondide puhul veebilehel avalikustatavale teabele kohalduvat erandit, vaid laiendada samasugust erandit regulaarsele teabele, mida saadetakse olemasolevatele osakuomanikele, näiteks fondi käekäiku käsitlevatele kuu- või kvartaliülevaadetele. Eelnõu olemasolevatele osakuomanikele edastatava teabe küsimust ei reguleeri. Eeltoodut arvestades palume: a) asendada § 93 lõikes 2² viide viimasele ühele, viiele ja kümnele kalendriaastale viitega tootluse avaldamisele vahetult eelnenud ühe-, viie- ja kümneaastasele perioodile ning viia sõnastus kooskõlla § 94 lõike 1 punktiga 7; c) jätta pensionifondide suhtes kehtima IFS § 82 lõikes 5 sätestatud erand veebilehel avalikustatava ja võrdleva teabe kohta ning mitte muuta pensionifondide veebilehtedel tootluse avalikustamise nõudeid rangemaks kui teiste fondide puhul; b) laiendada vastavat erandit regulaarsele teabele pensionifondi käekäigu kohta, mida edastatakse üksnes pensionifondi olemasolevatele osakuomanikele, tingimusel et teabele lisatakse pensionifondi viimase 12 kuu tootluse andmed.	Ettepanekuga 3 ei ole arvestatud. On oluline, et osakuomanikule esitataks teavet tootluse kohta nii, nagu IFS § 82 ja 93 seda ette näevad.
3.	Eelnõu § 1 punktiga 50 muudetakse tervikuna IFS §-i 94 Nii nagu ka oma eelnevas kommentaaris toome välja, et ebaselgust tekitab mõiste „pensionifondi põhiteave“ jätkuv kasutamine. Siseriiklike kohustuslike (II sammas)	Arvestatud valdavalt Segaduse vältimiseks on eelnõus fondi põhiteabe definitsiooni täpsustatud - põhiteave IFSi tähenduses on fondiga seotud peamine teave, mida kajastatakse üksnes õigusaktidega sätestatud ulatuses fondi avalikuks

ja vabatahtlike pensionifondide (III sammas) puhul ei tähista see enam konkreetse fondi kohta koostatavat lühidokumenti, vaid vastavalt II ja III samba fonde hõlmavat võrdlustabelit. HÕNTE § 18 lõike 1 kohaselt tuleb termin õiguselguse eesmärgil määratleda muu hulgas siis, kui seda kasutatakse senisest erinevas tähenduses või kui seda on võimalik mitmeti tõlgendada. Sama paragrahvi lõike 4 järgi kasutatakse üht ja sama terminit eelnõus üksnes ühe ja sama mõiste tähistamiseks. Lisaks palume täpsustada eelnõus esitatud IFS § 94 lõike 8 teise lause sõnastust ja selle suhet IFS § 93 lõikega 1². IFS § 94 lõike 8 kohaselt tuleb „pensionifondi osakute pakkumise ja pensionifondi kohta teabe avalikustamise korral [...] kasutada pensionifondi põhiteavet samal kujul, nagu see on [...] avaldatud“. Sättest ei selgu üheselt, kas registripidaja veebilehel avaldatud võrdlustabel tuleb esitada pensionifondi osakute igakordsel pakkumisel ja pensionifondi kohta mis tahes teabe avalikustamisel või kohaldub sama kuju säilitamise nõue üksnes juhul, kui pensionifondi valitseja põhiteabe ise taasesitab. Samal ajal näeb IFS § 93 lõige 1² ette, et pensionifondi valitseja või tema konsolideerimisgrupi veebilehel „peab olema vähemalt viide registripidaja veebilehel avaldatud vastavalt kohustusliku või vabatahtliku pensionifondi võrdlustabelile“. See sõnastus viitab aga sellele, et pensionifondi valitseja veebilehel ei pea võrdlustabelit ennast avaldama ning piisab viitest registripidaja veebilehele. Seda toetab ka seletuskirja sõnastus: „Pensionifondi valitseja võib seega neid samu võrdlustabeleid peegeldada ka oma või konsolideerimisgrupi, millesse ta kuulub, veebilehel. Sellist kohustust pensionifondi valitsejal aga ei ole. Piisav on, kui veebilehel on viited Pensionikeskuse veebis kättesaadavaks tehtud võrdlustabelitele. Kohustusliku pensionifondi puhul vastavalt kohustuslike pensionifondide võrdlustabelile ja vabatahtliku pensionifondi puhul vabatahtlike pensionifondide võrdlustabelile.“ Lisaks teeme ettepaneku asendada IFS § 94 lõige 8 tekstiosa „<i>kuid viimane ei eelda, et pensionifondi valitsejal või kontohalduril oleks kohustus anda selgitusi nende pensionifondide kohta, mille osakuid ta ei paku</i>“ tekstiosaga: „<i>Pensioni fondivalitseja ega kontohaldur ei ole kohustatud andma selgitusi võrdlustabelis kajastatud pensionifondide kohta, mille osakuid ta ei paku.</i>“ „(8) Pensionifondi põhiteave tehakse kättesaadavaks registripidaja veebilehel avaldatud kohustuslike ja vabatahtlike pensionifondide võrdlustabelitena. Pensionifondi osakute pakkumise ja pensionifondi kohta teabe avalikustamise korral tuleb kasutada pensionifondi põhiteavet samal kujul, nagu see on käesoleva lõike kohaselt avaldatud. <u>Pensioni fondivalitseja ega kontohaldur ei ole kohustatud andma selgitusi võrdlustabelis kajastatud pensionifondide kohta, mille osakuid ta ei paku.</u>“ Lisaks palume eelnõus tervikuna üle vaadata kõik IFS-i sätteid, milles viidatakse põhiteabele, ning hinnata, kas need nõuded on jätkuvalt asjakohased olukorras, kus pensionifondi põhiteave ei ole enam fondivalitseja koostatud fondipõhine lühidokument, vaid registripidaja avaldatav kõiki vastava samba pensionifonde hõlmav võrdlustabel. Näiteks nõuavad IFS § 31 lõike 1 punkt 4 ja	pakkumiseks koostatavas põhiteabedokumendis või pensionifondi puhul, mis ei ole tööandja pensionifond ega PEPP-ina registreeritud pensionifond, registripidaja veebilehel avaldatud võrdlustabelis. Ühtlasi on definitsiooni täpsustatud nii, et ka põhiteabedokumendi ja võrdlustabeli puhul saaks IFS-s edaspidi vajadusel kasutada lühendatud mõistet „põhiteave“ (kuigi põhiteabeks on fondiga seotud peamine teave, on kehtivas IFS-s läbivalt kasutatud just mõistet „põhiteave“, sh siis, kui täpsustatakse põhiteabedokumendiga seonduvat). Mis puudutab eelnõus esitatud IFS § 94 lg 8 (viimases versioonis lg 9) ja § 93 lg 1² (viimases versioonis lg 1) koosmõju, siis need sätestavad järgmised põhimõtted: 1. Pensionifondi põhiteave avaldatakse võrdlustabeli kujul pensioniregistri pidaja veebilehel; 2. Pensionifondi osakute pakkumisel ja pensionifondi kohta teabe avaldamisel tuleb põhiteave kättesaadavaks teha. 3. Selleks võib praktikas kasutada nii võrdlustabeli taasesitamist kui viidet/linki pensioniregistri pidaja veebilehel avaldatud võrdlustabelile. Oluline on, et võrdlustabel on samal kujul ja ei sõltu sellest, kus investor seda vaatab parasjagu. Eelnõu sõnastusi on püütud vastavalt täpsustada. IFS § 94 lg 8 (viimases versioonis lg 9) suhtes tehtud muudatusettepanekuga on samuti arvestatud. Ettepanekuga täiendada IFS §-i 94 lõikega 8¹ on arvestatud osaliselt. Sellist normi ei ole eelnõusse lisatud, kuid §-i 94 on täiendatud volitusednormiga, mis võimaldab võrdlustabelite kujundust vajadusel määrusega täpsustada. Pensionifondide põhiteabe võrdlustabelite kujundus lepatakse kokku Pensionikeskusega ja konsulteerides pensionifondi valitsejatega. Sealhulgas otsustatakse näiteks ka millistel alustel pensionifondid tabelis järjestatakse ja milliste näitajate alusel saab fonde tabelis sorteerida (näiteks tootluse, tasude, riski või Eesti investeringute osakaalu järgi). Järgitakse põhimõtet, et pensionifondid esitatakse võrdlustabelis ühetaoliselt ja võrdsetel alustel. Ühtlasi on esialgne lähtekoht, et võrdlustabeli vaikumisi järjestuses esitatakse pensionifondid ametliku nimetuse järgi tähestikulises järjekorras ning et võrdlustabeli kujunduse, paigutuse ega muu esitusviisiga ei tohi pensionifondi ega fondivalitsejat põhjendamatult esile tõsta ega eelistada. Küll aga peaks võrdlustabel võimaldama
--	---

	§ 37 lõike 2 punkt 3 põhiteabe esitamist Finantsinspeksioonile vastavalt fondi moodustamisel ja fondi tingimuste muutmisel, kuigi fondivalitseja ei koosta ega avalda enam põhiteavet tervikliku dokumendina. Samuti lähtuvad IFS §§ 157 ja 160 fondide ühinemisel senisest dokumendipõhisest mudelist, nõudes muu hulgas ühendava fondi põhiteabe lisamist ühinemise teabele ning viidates UCITS KIID-i riski ja tootluse sünteetilisele näitajale, mis ei pruugi vastata pensionifondide võrdlustabelis kasutatavale riskitasemele. Üle tuleks vaadata ka IFS §-s 76 sätestatud vastutus põhiteabes sisalduva teabe eest ja § 458 lõike 4 punktis 12 sätestatud Finantsinspeksiooni õigus nõuda põhiteabe muutmist ja avalikustamist, sest võrdlustabeli puhul vastutab fondivalitseja üksnes enda esitatud andmete eest, samal ajal kui tabeli koostab ja avalikustab registripidaja. Samuti tuleks kohandada sellised nõuded nagu IFS § 80 lõikes 4 sätestatud kohustus viidata osakuid ostma kutsuvas teabes fondi pakkumiseks koostatud põhiteabele. Seetõttu palume mitte piirduda üksnes §-de 73, 75, 77 ja 78 kohaldamise välistamisega, vaid kontrollida süsteemselt kõiki põhiteabele tehtud ristviiteid ning säilitada pensionifondide puhul üksnes nõuded, mis on registripidaja avaldatava võrdlustabeli olemust, fondivalitseja ja registripidaja ülesannete jaotust ning võrdlustabeli eesmärki arvestades jätkuvalt vajalikud. Täiendavalt teeme ettepaneku täiendada IFS § 94 lõikega 8¹ järgnevas sõnastuses: „(8¹) Võrdlustabelis esitatakse pensionifondid ametliku nimetuse järgi tähestikulises järjekorras ja ühetaoliselt. Võrdlustabeli kujunduse, paigutuse ega muu esitusviisiga ei tohi pensionifondi ega fondivalitsejat esile tõsta ega eelistada.“ Ettepaneku eesmärk on tagada, et kohustuslike ja vabatahtlike pensionifondide võrdlustabelites esitatakse kõik vastavat liiki pensionifondid täielikult, neutraalselt ja võrreldaval viisil. Tähestikuline järjestus ja võrdsetel alustel esitamise nõue välistab mõne pensionifondi põhjendamatu eelistamise selle asukoha, kujunduse või esiletõstmise kaudu. Ettepanek lähtub kogumispensionide seaduses valikuavaldusele kavandatud põhimõttest, mille kohaselt tuleb kohustuslikud pensionifondid esitada tähestikulises järjekorras ja võrdsetel alustel. Sama põhimõtte kohaldamine pensionifondide põhiteabe võrdlustabelitele tagab, et pensionikoguja saab neutraalselt esitatud teavet nii fondide võrdlemisel kui ka valikuavalduse esitamisel.	pensionifonde objektiivsete näitajate alusel sorteerida ja võrrelda. Juhul, kui uue põhiteabe lahenduse juurutamisel või rakendumise järgselt peaks selguma, et võrdlustabelite kujunduse tingimusi oleks vaja määruks täpsustada, saab seda teha. Samuti on üle vaadatud kõik kehtiva IFS viited põhiteabele ning lisatud eelnõusse muudatused, mis teevad täpsustusi seoses pensionifondide põhiteabe uue vormiga, vt eelnõus esitatud IFS § 25 lg 2, § 44 lg 4, § 95 lg 3, § 166 lõiked 11 ja 12, § 439 lg 8. IFS § 80 lg 4 jääb kehtima (igasugune osakuid või aktsiaid ostma kutsuv avalikustatav teave peab sisaldama märget selle kohta, kus on võimalik tutvuda fondi pakkumiseks koostatud prospekti ja põhiteabega). IFS § 157 lg 2 p 3 (ühendatava fondi ühinemise teabes tuleb esitada ühinevate fondide kõigi tasude ja kulude võrdlus, mis põhineb nende põhiteabes avaldatud summadel) ja lg 7 p 4 (ühendatava fondi ühinemise teabes tuleb lisaks märkida soovitus tutvuda ühendava fondi põhiteabega) jäävad kehtima. IFS § 458 lg 4 p 12 jääb kehtima (FI võib ettekirjutusega nõuda prospekti või põhiteabe muutmist ja muudatuste avalikustamist, kui need ei vasta õigusaktides sätestatud tingimustele).
4.	Eelnõu § 1 punktiga 50 muudetakse IFS §-i 94 lõikeid 3 ja 4 IFS § 94 lõiked 3 ja 4 – alusfondide kulude arvestamine ning laiemalt jooksvate tasude näitaja kasutamine loosifondide määramisel IFS § 94 lõiget 3 on täiendatud nii, et pensionifondi jooksvate tasude hulka arvatakse ka nende fondide jooksvad tasud, millesse pensionifondi vara investeeritakse. See vastab üldjoontes juba praegu kohaldatavatele jooksvate tasude näitaja arvutamise põhimõtetele. Lisaks on § 94 lõikesse 4 lisatud volitusnorm, mille kohaselt kehtestab valdkonna eest vastutav minister pensionifondi põhiteabes esitatavate	Arvestatud osaliselt Eelnõus esitatud IFS § 94 lõike 3 sõnastust on täpsustatud ja viidatakse alusfondide puhul neis fondides tekkivatele tasudele ja kuludele. Nende kulude täpne koosseis ning prognoosi kasutamise alused määratletakse rahandusministri määruks. Loosifonde puudutavate märkustega ei ole arvestatud, need vajavad täiendavat analüüsimist ega pole põhiteabe küsimustega seotud.

näitajate, sealhulgas jooksvate tasude näitaja määramise täpsemad tingimused ja korra määрусega. Mõlemad muudatused on põhimõtteliselt positiivsed. Kuna näitajat kasutatakse pensionifondide omavaheliseks võrdlemiseks ja ka loosifondide kindlaksmääramiseks, on oluline, et selle arvutamise põhimõtted oleksid piisavalt täpsed ning eri fondivalitsejate poolt ühetaoliselt kohaldatavad. Samas ei kasutata PRIIP-i põhiteabedokumendis enam UCITS KIID-ist tuntud mõistet „jooksvad tasud”. Eestikeelses tõlkes on küll kasutusel mõiste „jooksvad kulud“ (ongoing costs), kuid selle sisu ei vasta senisele jooksvate tasude mõistele. PRIIP-i põhiteabedokumendi kulutabelis eristatakse korduvkulude hulgas portfelli tehingukulusid ja muid korduvkulusid, mida kulutabelis nimetatakse haldustasudeks ja muudeks haldus- või tegevuskuludeks (komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/653 artikli 5 lõige 3 ning VI lisa punkt 67 ja VII lisa). Sellest tulenevalt palume kaaluda IFS § 94 lõikes 3 kasutatud mõiste „alusfondide jooksvad tasud” asendamist neutraalsema mõistega, näiteks „alusfondides tekkivad tasud ja kulud”, ning määratleda nende kulude täpne koosseis ministri määruses. See võimaldaks otsustada pärast põhjalikumat analüüsi, millised alusfondide kulud peaksid pensionifondi jooksvate tasude näitajas kajastuma. Muu hulgas tuleks valida, kas pensionifondi näitaja peab sisult vastama varasemale UCITS KIID-i jooksvate tasude näitajale või kujutama endast laiemat kogukulude näitajat. Alusfondide kulude kõrval on väga oluline ka prognoosi kasutamise aluste täpne ja ammendav kindlaksmääramine. Vastasel juhul võib prognoosi kasutamise võimalus suunata fondivalitsejaid otsima formaalset alust prognoosile üleminekuks, et võtta kulude eeldatav vähenemine näitajas arvesse enne, kui see tegelikes andmetes avaldub. Samuti võib tekkida surve jätta näitajast välja erakorralised või ühekordsed kulud, näiteks portfelli ulatusliku ümberkujundamisega seotud tehingukulud. Selliste kulude kaasamine või välistamine peab tulenema ette kindlaks määratud ühetaolisest metoodikast, mitte fondivalitseja hinnangust konkreetse aruandeperioodi kohta. Prognoosi kasutamise mõju on eriti oluline seetõttu, et jooksvate tasude näitajat kasutatakse ka loosifondide kindlaksmääramisel. Kehtiva korra kohaselt kantakse loosimisse kolme madalaima jooksvate tasude määraga tingimustele vastava pensionifondi andmed ning ühe fondivalitseja valitsetavatest fondidest ei kanta loosimisse rohkem kui ühe fondi andmeid. Seetõttu võib ka väga väike erinevus otsustada, kas fond kuulub loosifondide hulka. Selline suhtelisel paremusjärjestusel põhinev süsteem võib suunata fondivalitsejaid mitte üksnes kulusid vähendama, vaid ka püüdma kajastada kulude eeldatavat vähenemist näitajas võimalikult kiiresti, otsima võimalusi erakorraliste või ühekordsete kulude näitajast väljajätmiseks, eelistama investimisstrateegiast sõltumata võimalikult madala avaldatud kulunäitajaga alusfonde ning eelistama turge ja varaklasse, mille puhul on madala kulumääraga indeksitooted kõige laiemalt kättesaadavad (arenenud turud, eelkõige USA).		
---	--	--

	Eelnevast tulenevalt palume tervikuna üle vaadata senine loosifondide määramise loogika ning kaaluda suhtelisel paremusjärjestusel põhineva süsteemi asendamist absoluutse kululävendiga. Teeme ettepaneku: a) määrata kindel kulunäitaja lüvend, millest madalama näitajaga ja muudele loosifondile kehtestatud tingimustele vastavad pensionifondid kvalifitseeruvad loosifondideks, arvestades punktis b sätestatud ühe fondivalitseja kohta kehtivat piirangut. Näiteks võiks lüvend olla 0,30%. Kui lävendile vastavaid eri fondivalitsejate valitsetavaid fonde on vähem kui määrukses sätestatud miinimumarv, näiteks kolm, lisatakse loosifondide hulka lävendit ületavatest fondidest väikseima kulunäitajaga fondid kuni miinimumarvu täitumiseni, järgides ka sel juhul punktis b sätestatud piirangut; b) lubada ühe fondivalitseja kohta loosifondide hulka kõige rohkem üks pensionifond – fondivalitseja muudele loosifondi tingimustele vastavatest fondidest kõige madalama kulunäitajaga fond; c) vaadata absoluutne kululüvend ette kindlaks määratud ajavahemiku järel üle, et see vastaks fondituru kulutaseme pikaajalisele arengule, kuid ei muutuks lühiajaliste turumuutuste või üksikute fondivalitsejate tegevuse tõttu. Selline süsteem säilitaks fondivalitsejate motivatsiooni pakkuda madalate kuludega pensionifonde, kuid vähendaks olukordi, kus loosifondide hulka kuulumise otsustab väga väike erinevus näitaja teises komakohas. Samuti vähendaks see stiimulit mõjutada näitajat prognooside kasutamise, kulude liigitamise või investeerimisstrateegia valiku kaudu.		
5.	Eelnõu § 1 punktidega 113 – 115 muudetakse IFS §-i 321 IFS §-s 321 kavandatakse mitut muudatust. Eelnõu seletuskirja kohaselt on osa neist seotud Finantsinspeksiooni ettepanekutega finantssektori halduskoormuse vähendamiseks, sealhulgas lõike 3 kehtetuks tunnistamine, ning osa UCITS-direktiivi muudatuste ülevõtmisega. Kuigi sise-eeskirjade mitteolulistest muudatustest Finantsinspeksiooni teavitamise kohustuse kaotamine vähendab teataval määral halduskoormust, suurendavad teised §-s 321 kavandatavad muudatused seda uuesti. Finantssektori halduskoormuse vähendamise algatus käsitles küll peamiselt juba kehtivaid turuosaliste kohustusi, kuid selle laiem eesmärk peaks olema, et nii olemasolevad kui ka uued teavitamiskohustused piirduksid andmetega, mis on järelevalve teostamiseks vajalikud, ning neid kogutaks vajalikus ulatuses ja ajal. Samuti tuleks eristada teavitamiskohustusi, mille kehtestamine tuleneb EL-i õigusest, kohustustest, mis kujutavad endast siseriiklikku lisakihti. On arusaadav, et § 321 lõike 1 sissejuhatava lauseosa muutmine on vajalik selle kooskõlla viimiseks UCITS-direktiivi artikli 7 lõikega 7. Nimetatud säte kohustab fondivalitsejat teavitama järelevalveasutust enne selliste oluliste muudatuste elluviimist, mis puudutavad tegevusloa esialgseid tingimusi, eelkõige UCITS-direktiivi artikli 7 alusel esitatud teavet. Samas ei ole IFS-is tegevusloa taotlemisel nõutavate andmete ja dokumentide loetelu sisult samaväärne UCITS-direktiivi artiklis 7 sätestatud loeteluga.	Arvestatud	Eelnõusse on lisatud IFS § 321 muudatused, mis kitsendavad nii sise-eeskirjade kui äriplaani olulistest muudatustest teavitamise kohustust. Sise-eeskirjade puhul piirdatakse edaspidi vaid IFS § 344 lõike 3 punktides 2, 4, 7 ja 16 nimetatud sise-eeskirjade olulistest muudatustest teavitamisega ja äriplaani puhul IFS § 313 lõike 2 punktides 1, 11 ja 12¹ sätestatud andmete olulistest muudatustest teavitamisega. Sarnaselt sise-eeskirjadele eeldatakse ka äriplaani viidatud andmete puhul neid muudatusi kajastava dokumendi või uuendatud äriplaani esitamist (viimasel juhul tuleks siis lisada ka viidatud punktides sätestatud andmete oluliste muudatuste kokkuvõte). Sellega on eelnõus piirdutud vaid selliste sise-eeskirjade ja äriplaani selliste andmete olulistest muudatustest teavitamisega, millest teavitamist nõuavad ka UCITSD ja AIFMD.

	Kõige selgem näide on IFS-is nõutav äriplaan võrrelduna UCITS-direktiivis nimetatud *programme of activity*ga* (eestikeelses tõlkes „tegevuskava“). UCITS-direktiivi kohane tegevuskava keskendub eelkõige fondivalitseja organisatsioonilisele struktuurile, inim- ja tehnilistele ressurssidele, juhtide rollidele, vastutusele, aruandlusahelatele ja ajakasutusele ning sellele, kuidas fondivalitseja kavatseb täita talle kohalduvaid nõudeid. IFS § 313 lõige 2 näeb seevastu ette oluliselt ulatuslikuma äriplaani. Äriplaan tuleb koostada vähemalt kolme aasta kohta ning see peab sisaldama muu hulgas taotleja olulisemate majandusnäitajate prognoosi ja analüüsi (punkt 3), tulusid ja kulusid tegevusalade kaupa (punkt 4), valitsetavate fondide liike ja arvu ning nende olulisemate majandusnäitajate prognoosi ja analüüsi (punkt 5), fondide investeerimispoliitikat ja investeeringute struktuuri (punkt 7) ning muid samalaadseid detailseid andmeid. Märkimisväärse osa sellest teabest saab Finantsinspeksioon vähemalt osaliselt muude teavitamis-, aruandlus- või kooskõlastamiskohustuste kaudu. Seetõttu jääb ebaselgeks § 321 lõike 1 punkti 8 eesmärk. Ei ole arusaadav, kas fondivalitseja peab algses äriplaanis kajastatud asjaolude olulise muutumise korral koostama ja esitama uue tervikliku kolmeaastase äriplaani või koondab punkt 8 üksnes teistest sätetest juba tulenevad äriplaani esitamise kohustused §-i 321. Äriplaani esitamise kohustus tuleneb IFS-ist juba näiteks tegevusloa ulatuse muutmise ja muude selliste menetluste korral, mille puhul tuleb Finantsinspeksioonile niikuinii esitada uus või ajakohastatud äriplaan. Kui punkti 8 eesmärk ei ole kehtestada uut ja iseseisvat teavitamiskohustust, palume seda eelnõu seletuskirjas sõnaselgelt selgitada. Kui eesmärk on võtta üle UCITS-direktiivi artikli 7 lõikest 7 tulenev kohustus teavitada tegevuskavas kajastatud asjaolude olulistest muudatustest, peaks Eesti õiguses kehtestatav teavitamiskohustus puudutama sisult samaväärset teavet. Sellisel juhul tuleks kohustus piirata eelkõige organisatsioonilist struktuuri, nõuete täitmise korraldust ning inim- ja tehnilisi ressursse puudutavate oluliste muudatustega, mitte laiendada seda kogu IFS § 313 lõikes 2 sätestatud äriplaanile. Sarnane küsimus tekib sise-eeskirjade olulistest muudatustest teavitamise puhul. EL-i õigusest ei tulene üldist kohustust esitada järelevalveasutusele kõigi fondivalitseja sise-eeskirjade olulised muudatused. EL-i õigus näeb konkreetsetes valdkondades ette konkreetse poliitika või protseduuri esitamise või selle olulisest muutmisest teatamise. Näiteks tuleb UCITS-valitsejal ja AIFM-il teavitada riskijuhtimise protsessi või poliitika olulistest muudatustest. Avatud fondide puhul tuleb järelevalveasutusele esitada ka valitud likviidsusriski juhtimise meetmed ning nende rakendamise ja rakendamise lõpetamise detailsed poliitikad ja protseduurid. Enamiku muude sise-eeskirjade puhul nõuab EL-i õigus nende olemasolu ja järelevalveasutusele kontrollimiseks kättesaadavaks tegemist, kuid mitte nende omaalgatuslikku esitamist iga olulise muudatuse korral. Jätkuvalt on ebaselge, milliste sise-eeskirjade esitamist § 321 lõike 1 punkt 7 nõuab. Võimalik on vähemalt kolm tõlgendust: tegemist on sise-eeskirjadega, mille esitamist nõudis seadus ajal, mil fondivalitseja tegevusloa taotles; sise-eeskirjadega, mille fondivalitseja tegevusloa		
--	---	--	--

	taotlemisel tegelikult esitas; või sise-eeskirjadega, mille esitamist näeb ette teavitamise ajal kehtiv IFS. Kui lähtuda viimasest tõlgendusest, tuleb arvestada, et IFS-is nõutavate sise-eeskirjade loetelu on oluliselt laiem sellest, mille esitamist näevad ette UCITS-direktiiv ja AIFMD. Palume § 321 lõike 1 punkti 7 kohaldamisala täpsustada. EL-i õigusest tulenev eelneva teavitamise kohustus tuleks kehtestada üksnes selliste sise-eeskirjade, poliitikate ja protseduuride suhtes, mille esitamise või mille olulisest muutmisest teatamise näevad ette UCITS-direktiiv, AIFMD või nende rakendusaktid. Ülejäänud sise-eeskirjade puhul palume kaaluda teavitamiskohustuse kaotamist. Kui see eeldab põhjalikumat analüüsi, tuleks vähemalt vahepealsel perioodil jätta nende sise-eeskirjade suhtes kehtima senine teavitamise aeg – „viivitamata“, mitte „enne muudatuste elluviimist“.		
6.	Eelnõu § 7 punktiga 2 tunnistatakse EVKS § 7 lõige 6¹ kehtetuks Eelnõuga kavandatakse kaotada pensioniregistri pidaja veebilehel kättesaadav II samba liitumiskontroll. Muudatus mõjutab aga lisaks avalikule ja ühe isikukoodi kaupa kasutatavale lihtpäringule ka sama sätte alusel pakutavaid kontrollitud masspäringuid ja automaatseid liitumiskontrolli päringuid. Pensioniregistri pidaja on loonud võimaluse teha liitumiskontrolli päringuid lisaks veebis kättesaadavale lihtpäringule ka masspäringuna. Masspäringu tegemiseks tuleb AS-ile Pensionikeskus esitada digitaalselt allkirjastatud taotlus ja viimase kindlaks määratud formaadis fail kontrollitavate isikukoodidega. Sellise päringu puhul on pensioniregistri pidajal võimalik tuvastada päringu tegija, nõuda temalt päringu õigusliku aluse ja eesmärgi põhjendamist ning säilitada andmed selle kohta, milliste isikute suhtes päring tehti. Seega erineb kontrollitud masspäring andmekaitseriski poolest oluliselt avalikust lihtpäringust, mille puhul ei ole päringu tegija isik ega päringute tegemise eesmärk tuvastatavad. Kontrollitud masspäring võimaldab rakendada juurdepääsupiiranguid, eesmärgipärasuse ja minimaalsuse põhimõtet ning päringute logimist. Need meetmed loovad eeldused päringute õiguspärasuse kontrollimiseks ja võimalike kuritarvituste avastamiseks. Seetõttu ei ole avaliku lihtpäringu kaotamise vajadusest võimalik teha automaatset järeldust, et ka kontrollitud masspäringute võimalus tuleb kaotada. Meie hinnangul tuleks selliseid liitumiskontrolli päringuid võimaldada ka edaspidi, tingimusel et registri vastutav töötaja on hinnanud andmetöötlusega kaasnevaid riske ning kehtestanud nende maandamiseks piisavad tehnilised ja korralduslikud kaitsemeetmed. Kui andmekaitsealane mõjuhinnang näitab, et kavandatud meetmetega ei ole võimalik andmesubjektidele tekkivat suurt riski piisavalt vähendada, tuleb lähtuda IKÜM-is selliseks olukorraks ette nähtud nõuetest, sealhulgas vajaduse korral konsulteerida eelnevalt Andmekaitse Inspektsiooniga. Liitumiskontrolli säilitamise vajadust suurendab Riigikogu menetluses olev kogumispensionide seaduse ja maksukorralduse seaduse muutmise seaduse eelnõu, mille kohaselt tekiks II sambast lahkunud isikutel võimalus alustada pärast seaduses sätestatud tähtaja möödumist uuesti II sambasse sissemaksete tegemist. Kui see muudatus vastu võetakse, saab liitumiskontroll olla üks	Mitte arvestatud, selgitatud	Pensioniregistri pidaja veebilehel olev liitumiskontroll on mõeldud eelkõige raamatupidajatele kasutamiseks. Alates oktoobrist 2026 võtab EMTA kasutusele uue masinliidese lahenduse – nn APA ehk andmepõhise TSD, mis võimaldab töandjal kontrollida ka oma töötajate, teenistujate, juhtimis- ja kontrollorgani liikmete II samba kehtivaid maksemäärasid, sh seda, kas isikul on kohustus II samba makseid tasuda. Mööname, et APA TSD liidese kasutusele võtmine ei ole töandjate jaoks siiski kohustuslik. Kuni 1. aprillini 2027 säilib töandjatel lisaks ka võimalus kontrollida II samba maksemäära infot üksikshaaval EMTA töötajate registrist (TÖR). Pärast seda jääb neil töandjatel, kes APA TSD liidest ei ole kasutusele võtnud, võimalus kontrollida II samba makse õigsust EMTA iseteeninduses TSD-d täites. Lisaks on plaanis arendada EMTA kalkulaatorteenust, mida raamatupidajad saaksid kasutada ennetavalt (enne TSD täitmist). Et üleminek EMTA lahenduste kasutamisele oleks sujuvam ja jääks aega ka kalkulaatorteenuse ettevalmistamiseks, on eelnõus liitumiskontrolli kaotamine lükatud 2028. aasta 1. jaanuari. Märkuses viidatud manuaalne masspäringu teenus eeldaks õigusaktide nõuete täielikuks täitmiseks täiendavat analüüsi ning võimalikke arendusi. See tähendaks eraldi protsessi, logimise, säilitamise, päringu eesmärgi dokumenteerimise ja hilisema auditeerimise lahenduste loomist, mida ei ole praegu kavandatud. Kui APA TSD liidese kasutuselevõtu ja kalkulaatorteenuse rakendumise järel peaks selguma, et siiski eksisteerib vajadus eraldiseisvaks andmevahetuseks töandjate ja pensioniregistri pidaja vahel, saab töandjate jaoks sellise andmevahetussüsteemi loomist pensioniregistri pidaja juurde uuesti kaaluda.

	kanal, mille kaudu on võimalik kindlaks teha, et isikul on uuesti tekkinud õigus esitada avaldus II sambasse sissemaksete tegemise alustamiseks, eeldusel et päringu tegijal on selleks õiguslik alus. Eeltoodule tuginedes tuleks EVKS § 7 lõiget 6¹ muuta selliselt, et avaliku ja anonüümse lihtpäringu kaotamise korral säiliks pensioniregistri kontrolli all toimuvate, päringu tegija tuvastamist ning päringu eesmärgi ja ulatuse kontrollimist võimaldavate masspäringute ja automaatsete päringute tegemise võimalus. Kui liitumiskontrolli päringute võimalus otsustatakse siiski täielikult kaotada, tuleks pensioniregistri pidajale sätestada kohustus teavitada isikut sellest, kui tal tekib uuesti õigus esitada avaldus II sambasse sissemaksete tegemise alustamiseks. Teavitus tuleks edastada mõistliku aja jooksul enne õiguse tekkimist või viivitamata pärast selle tekkimist registripidajale seaduse alusel kättesaadava usaldusväärse elektroonilise kanali kaudu.		Mis puudutab õigust II sambaga uuesti liituda 10 aasta või pärast KoPS ja MKS muutmise seaduse eelnõu jõustumist 5 aasta täitumisel sambast lahkumisest, siis isik saab endiselt PK veebilehe iseteeninduses kontrollida oma andmeid. Nagu öeldud, on olemasolev liitumiskontroll PK veebilehel mõeldud eelkõige raamatupidajatele, kes saavad vajalikud andmed aga kätte EMTA lahenduste kaudu.
7.	Muud kommentaarid: Nõustume Finantsinspektsiooni esimese kommentaariga (eelno punkt 15, IFS § 57 lg 2) ja sellele antud vastuse jätkuks juhime tähelepanu, et IFS § 37 lõike 3 kohaselt võib fondi tingimusi Finantsinspektsiooni kooskõlastusega muuta üksnes juhul, kui muudetakse sätteid, mille muutmine on fondile õigusaktide muudatustest tulenevalt kohustuslik. See eeldab, et asjaomased õigusaktide muudatused on enne fondi tingimuste vastavat muutmist jõustunud. Samuti juhime tähelepanu, et kui Finantsinspektsiooni hinnangul eeldab mõne likviidsusjuhtimise meetme valik siiski fondi tingimuste muutmise kooskõlastamist, ei ole tavapärase menetlusa ja korral realistlik vajalikku kooskõlastusmenetlust 16. aprilliks 2027 lõpule viia. Seetõttu on vaja ette näha toimiv lahendus, mis võimaldaks vajalikud menetlused tähtajaks läbi viia. Toetame Haridus- ja Teadusministeeriumi ettepanekut kasutada pensionifondide ja fondiinvesteeringutega seotud keeruka terminoloogia selgitamiseks täiendavaid kasutajasõbralikke lahendusi. Peame vajalikuks, et võrdlustabeli juures esitataks selges ja arusaadavas vormis olulisemate terminite lühiselgitused. See muudaks teabe arusaadavamaks, toetaks madalama finantsteadlikkusega kasutajaid ning võimaldaks inimestel teha teadlikumaid pensioniotsuseid.	Teadmiseks võetud	Loodame eelnõu seadusena vastu võtta 2026. aasta lõpuks, mis tähendab, et seaduse jõustumine võiks jääda samuti veel 2026. aasta lõpu või 2027. aasta jaanuari. Fondi tingimuste muutmiseks jääb aega aga 16. aprillini 2027. Arvestada tuleks siis aga jah, et tingimuste muudatusi ei ole vaja Finantsinspektsiooniga kooskõlastada, kui muudetakse üksnes neid sätteid, mida fond on kohustatud muutma tulenevalt õigusaktides tehtud muudatustest. Eelnõus esitatud IFSi muudatused kohustavad fondivalitsetajat fondi tingimustes likviidsusriski juhtimise meetmeid ette nägema. 2027. aasta 16. aprillist hilisemat rakendusaega direktiiv kahjuks ette ei ole näinud. Pensionifondide põhiteabe võrdlustabelite kujundamisel peetakse silmas, et oleksid lisatud selges ja arusaadavas vormis olulisemate terminite lühiselgitused.
TULEVA FONDID AS			
1.	Eelnõu punkt 44 (IFS § 93 lõike 2 kehtetuks tunnistamine). Teeme ettepaneku loobuda § 93 lõike 2 kehtetuks tunnistamisest ja säilitada kohustusliku pensionifondi investeeringute aruande igakuise avalikustamise kohustus, täiendades sätet nõudega, et aruanne koostatakse ühtses vormis. Alternatiivina teeme ettepaneku täiendada Finantsinspektsiooni seaduse § 54 ja sätestada Finantsinspektsioonile kohustus avalikustada kohustuslike pensionifondide investeeringute aruanded fondi kaupa ühtses vormis aruandeperioodile järgneva kuu 15. kuupäevaks. Seletuskirjas asendusena viidatud Finantsinspektsiooni seaduse § 54 lõike 6 annab inspektsioonile õiguse, mitte kohustuse, ega sätesta avalikustamise sagedust, tähtaega ega detailsusastet. Ilma asenduseta väheneb osakuomanikule kättesaadava	Mitte arvestatud	Investeeringute aruanne säilib fondi aastaaruande lisana. Jääme aga selle juurde, et igakuisest aruande koostamisest loobutakse. Praktika on näidanud, et muudatused portfelligi ei ole üldiselt nii sagedased, et oleks põhjust selliste andmete igakuist esitamist nõuda. Edaspidi saavad osakuomanikud kvartaalseid ülevaateid Finantsinspektsiooni veebilehel avaldatavatest raportitest. Vajadusel täpsustame enne ka järelevalvelist aruandlust, et tagada vajalike andmete olemasolu, et Finantsinspektsioon andmeid vajaliku detailsusega avaldada saaks. Uuele formaadile sujuvamaks üleminekuks lükatakse muudatuste jõustumist algselt planeeritust pisut

	portfelli teabe sagedus kaheteistkümnelt korralt aastas ühele korrale aastas. Dubleerimise vältimiseks saab lahenduse leida Finantsinspektsiooni ja pensioniregistri pidaja koostöös, kuna fondivalitsejad esitavad sama teabe inspektsioonile niikuinii standardiseeritud masinloetaval kujul.		edasi. Kuised investeringute aruanded kaovad eelnõu viimase versiooni järgi jaanuarist 2028.
2.	Eelnõu punkt 27 (IFS § 74 lõike 2 punkt 1). Toetame nõuet avaldada prospektis aktiivse või passiivse investeerimisstrateegia kasutamine. Teeme ettepaneku täiendada sätet nii, et kui fondi vara investeerimisel järgitakse indeksit või muud võrdlusalust, tuleb prospektis nimetada selle indeksi või võrdlusaluse nimetus ja haldaja ning fondi vara osa, mille ulatuses seda järgitakse. Ilma indeksi nimetusest ei ole märke „passiivne“ investorile kontrollitav ega võimalda fondi tootlust järgitava indeksi tootlusega võrrelda. Indeksi haldaja peab olema Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1011 kohaselt registreeritud, mistõttu täiendavat halduskoormust fondivalitsejale praktiliselt ei teki.	Arvestatud	Eelnõus olevat IFS § 74 lõike 2 punkti 1 sõnastust on täpsustatud ja lisatud viide indeksi nimetusele. Kas prospektis tuleks näidata veel detailsemaid andmeid indeksi kohta (indeksi haldaja nimi ja fondi vara osa, mille ulatuses indeksit järgitakse) saab kaaluda prospekti puudutava määruse muutmisel („Nõuded prospektile ja selles sisalduvate andmete loetelule ning välisriigi fondi kohta esitatavale lisateabele“).
3.	Eelnõu punkt 62 (IFS § 120² lõige 7). Teeme ettepaneku loobuda direktiivi (EL) 2024/927 artikli 15 lõike 4g valikuõiguse kasutamisest ja mitte keelata fondi arvel tarbijakrediidi, sealhulgas eluasemelaenu andmist Eestis. Kui keelust täielikult loobumine ei ole võimalik, teeme ettepaneku piirata keeld fondidega, mille osakuid pakutakse jaeinvestorile, ja lubada tarbijakrediidi andmine fondil, mille osakuid omandavad üksnes kutselised investorid. Põhjendus: Eesti laenu turu konkurents on Eesti Panga hinnangul nõrgem kui suures osas teistes arenenud riikides ja kolme suurima panga turuosa on suurem kui teistes Balti riikides, Soomes ja Rootsis; seletuskirjas toodud põhjendus, et fondivalitsejad ei ole tarbijakrediidi väljastamise vastu huvi üles näidanud, ei tugine meile teadaolevalt ühelegi uuringule; § 120 ² lõigetes 1–10 sätestatud riskipõhised piirangud on osakuomaniku kaitseks piisavad; keeld lisati eelnõusse pärast esimest kooskõlastusringi, mistõttu turuosalisel ei ole saanud selle kohta arvamus avaldada.	Mitte arvestatud	Sektori huvi pakkuda alternatiivfondi arvel laenu tarbijatele sai kaardistatud juba enne eelnõu väljatöötamist. Sellist huvi meie fondisektor ei väljendanud. Tõsi, et eelnõu esimese versiooni kohaselt oleks ka tarbijatele laenu andmine olnud lubatud. Pärast I kooskõlastusringil laekunud tagasisidet ja konsultatsioone Finantsinspektsiooni ja Eesti Pangaga otsustasime tarbijatele laenu andmise võimaluse eelnõust praegu siiski välja jätta. Vt vastavaid kaalutlusi eelnõu seletuskirja punktis 2.1.2. Nagu seletuskirjas viidatud, siis ei ole välistatud, et tarbijakrediidi väljastamise lubamist tulevikus uuesti ei kaalutaks. II kooskõlastusringi käigus sektorilt tarbijatele laenu andmise keelamise kohta rohkem märkusi ka ei laekunud. Jääme praegu eelnõus esitatud lahenduse juurde, aga nagu öeldud, oleme valmis seda küsimust hiljem uuesti analüüsima.
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID JA SEB VARAHALDUS			
	Üldjoontes me toetame igati eelnõuga tulevat admin koormuse vähendamist. KIDI dokumendi asendamine võrdlustabeliga, investeringute aruande igakuise avaldamise kohustuse kadumine, DORA nõuete leevendamine, välisauditi skoobi vähendamine jmt muudatused on sellised, millest oleme ju varemgi rääkinud ja see on väga positiivne, et need on nüüd eelnõusse jõudnud.	Teadmiseks võetud	
1.	Eelnõu § 1 p 17 (IFS § 59 lg 1¹): uus selgitamise nõue kehtib ka pensionifondidele, kas see sai teadlikult nii kirjutatud?	Selgitatud	Kohustuslike pensionifondide puhul tuleb tagasivõtmistasu IFSi kohaselt maksta pensionifondi, seega puudutab see sätte pensionifondidest sisuliselt vabatahtlikke pensionifonde. Selgitamise nõue on teadlikult sätestatud kõigile avalikele fondidele ühetaoliselt.
2.	Eelnõu § 1 p 41 (IFS § 93 lg 1): kas praeguses sõnastuses ei jää puudu viide prospektile (IFS § 81 lg 2 p 4)?	Arvestatud	Jääb tõesti. Eelnõu sõnastust parandatud.
3.	Eelnõu § 1 p 45 (IFS § 93 lg 22): me ei saa aru sõnastusest, et pensionifondi suhtes ei kohaldata § 82 lg 5 sätestatud erandit. Saame aru, et muudatus tehti eelnõus LHV eelneva kommentaari põhjal, kuid kas see ikka	Arvestatud, selgitatud	Eelnõu sõnastust on muudetud, et säiliks IFS § 82 lõike 5 esimeses lauses sätestatud võimalus rakendada tootluse avaldamisel erandit võrdleva teabe või tootluse veebilehel

	kajastab LHV kommentaaris palutut? Meie arvates teeb see seaduse pensionifondide suhtes rangemaks kui teiste fondide suhtes.		avaldamise puhul. Kuivõrd pensionifondide puhul tuleb edaspidi avaldada tootlust viimase ehk jooksva 12 kuu kohta, on eelnõus täpsustatud, et kõnealuse erandi rakendamise tingimuseks on samuti viimase 12 kuu tootluse avaldamine.
4.	Eelnõu § 1 p 50 (IFS § 94 lg 7): teeme ettepaneku, et juhul, kui varem avaldatud jooksev tasu muutub aasta jooksul ka muul põhjusel kui valitsemistasu muutumine asjakohatuks ja oleks vaja kasutada uut või hinnangulist, võiks see olla lubatud. Nt juhul, kui vahetatakse alusfondid nn otseinstrumentide vastu.	Arvestatud	Eelnõus esitatud IFS § 94 lg 7 teksti on vastavalt muudetud.
5.	Eelnõu § 1 p 50 (IFS § 94 lg 8): kas ei peaks isegi veel rohkem täpsustama, kui tihti peavad vahendajad PK veebilehel avaldatud võrdlustabeli uuendamisi kontrollima? Küsimuseks on see, kui kiiresti peab Pensionikeskuse tabelis andmete muutumisel vahendaja enda koostatud info- või turundusmaterjalides andmed ära muutma. Kas PK teavitab vahendajaid, kui teave on muutunud? Kas PK kirjutab veebilehel, mis seisuga see tabel on avaldatud? Tabel võib ju PK veebilehel iga kell muutuda, kas siis eeldus on, et vahendajad (pangad) jälgivad pidevalt, millal ta muutub?	Osaliselt arvestatud, selgitatud	Kui pensionifondi valitseja, kontohaldur või nende esindajad, keda pensionifondi pakkumisel kasutada võidakse, taasesitab pensionifondide põhiteabe võrdlustabeleid oma veebilehel, eeldatakse, et põhiteave on neis tabelis sama kuupäeva seisuga nagu Pensionikeskuse veebilehel (igapäevaselt muutuvad vaid tootlused). Põhiteabe võrdlustabelite taasesitamisel paberkandjal turundusmaterjalides võiks kehtida kokkulepe, et need ei ole reeglina vanemad kui 1 päev ja sellisel juhul peaks võrdlustabeli juurest tulema selgelt välja ka see, millise kuupäeva seisuga need pensionifondide põhiteavet kajastavad. IFS §-i 94 on lisatud uus lõige 10, mis annab võib-volitusnormi juhuks, kui uue põhiteabe lahenduse juurutamisel või rakendumise järgselt peaks selguma, et võrdlustabelite taasesitamise tingimusi oleks vaja määruks täpsustada.
6.	Eelnõu § 1 p 52 (IFS § 96 lg 11): pole kindel, et saame sätte vajadusest aru – IFS §-d 77 ja 78 reguleerivad prospekti muutmist, mitte põhiteabe muutmist.	Selgitatud	IFS §-d 77 ja 78 reguleerivad nii prospekti kui põhiteabe muutmist, sest neis paragrahvides hõlmab termin „prospektid“ nii prospekti kui põhiteavet (vt IFS § 76 lg 1). Kehtiv IFS § 96 sätestab erandid vaid kohustuslikele pensionifondidele ja töandja pensionifondidele, kumbagi neist aga tõesti IFS §-des 77 ja 78 sätestatud põhiteabe muutmine ei puuduta. Eelnõus on IFS § 96 muudatuste sõnastusi parandatud, et tuleks selgelt välja, et §-des 77 ja 78 sätestatud kohaldatakse vaid prospekti muutmisel ja seda §-s 96 sätestatud erisustega.
7.	Eelnõu § 1 p 113 (IFS § 321 lg 1 preambul): FI teavitamine enne muudatuse jõustumist ei toimi hästi sise-eeskirjade muutmise korral (IFS § 321 lg 1 p 7). Tihti ei ole sise-eeskirjade muutmine kindel enne, kui juhatus või muu organ on need kinnitanud, s.t otsustaja võib talle esitatud drafti ka tagasi lükata. Kui FI-le on enne sise-eeskirja fondivalitseja juhatuses või nõukogus kinnitamist juba esitatud sise-eeskirja draft ja juhatus/nõukogu seda siis ei kinnitagi, siis tekitab see palju ebavajalikku tööd ja segadust (täiendav teade FI-le, et ei võetudki vastu, uue drafti esitamine kui muudatustega siiski edasi minnakse jne). Sise-eeskirjade muudatustest FI teavitamine võiks ikkagi olla post factum (viivitamatult, nagu seni).	Mitte arvestatud	Eelnõusse on lisatud IFS § 321 muudatused, mis kitsendavad oluliselt sise-eeskirjade olulistest muudatustest teavitamist (edaspidi tuleb teavitada vaid nende sise-eeskirjade olulistest muudatustest, millest teavitamise on ette näinud ka UCITSD ja AIFMD (so IFS § 344 lg 3 p 2, 4, 7 ja 16 nimetatud sise-eeskirjad). Et muudatustest teavitataks ette, tuleneb samuti direktiividest. Seetõttu ei ole kahjuks võimalik tehtud ettepanekuga arvestada. Siiski oleme eelnõusse lisanud ka muudatuse, mis võimaldab teavitamist tagantjärele (viivitamata), kui lõikes 1 sätestatud andmete või dokumentide muutmist ei olnud võimalik ette kavandada.
8.	Eelnõu § 1 p 114 (IFS § 321 lg 1 p 9): kas sellest tuleb aru saada kui halduskoormuse suurenemisest – varasemalt	Selgitatud, arvestatud	Antud muudatus on paraku halduskoormust suurendav jah. See on tingitud UCITSD ja

	ei olnud vajalik teatada outsourcing lepingu muudatustest, aga nüüdsest on? Lisaks on veidi segane selle kohaldumine pensionifondi valitsejale, kuna sättes viidatud § 313 lg 1 p 14 räägib ainult UCITS või AIF valitsemisest. Kas sellest peaks aru saama nii, et kuna pensionifondivalitseja tegevusloa taotlemisel ei ole vaja outsourcingut kajastada, siis pole vaja ka teavitada outsourcingu lepingu hilisemast muutumisest?		AIFD viimastest muudatustest. Viidatud IFS § 313 lg 1 p 14 (viimases versioonis p 12 ¹) kohaldub üksnes eurofondide ja alternatiivfondide puhul. Seega pensionifondi valitseja tegevusloa taotlemisel sellist infot esitada ei ole vaja ega hiljem siis ka muudatustest teavitamise kohustust ei ole. Et muudatustest teavitamise kohustuse puudumine pensionifondi valitseja puhul üheselt välja tuleks, on eelnõu teksti parandatud. Arvestades ka IFS-i üldist struktuuri ja loogikat on IFS § 313 lg 1 p 14 (viimases versioonis p 12 ¹) kirjutatud üldiseks ning erisused, et § 313 lg 1 p 12 ¹ ei kohaldata tegevusloa taotlemisel pensionifondi valitsemiseks ega selles punktis sätestatud andmete olulistest muudatustest ei tule § 321 lg 1 p 8 kohaselt Finantsinspeksiooni teavitada (vt eelnõus esitatud IFS § 332 lg 1 ¹).
9.	Eelnõu § 1 p 142 (IFS § 371 lg 2): muudatuse kohta kommentaare pole, toetame, aga seletuskirjas on selline lause: „Finantsinspeksioonile tuleb esitada fondivalitseja auditikomiteele esitav aruanne, mis on oluliselt sisutihedam ja piisav järelevalveks.“ Pensionifondivalitsejatel tavaliselt auditikomiteed pole.	Arvestatud	Seletuskirja sõnastust on parandatud.
10.	Eelnõu § 1 p 173 (IFS § 516 lg 13): kas 6 kuud pole liiga lühike tähtaeg? Kui nt on vajalik muuta konservatiivse fondi tingimusi (nt juhul, kui on kasutatud viitamist seadusesätetele, mis nüüd ära kaovad ja tuleks otse tingimustesse kirjutada ning kõik muudatused ei lähe ühemõtteliselt nn seadusemuutmisest põhjustatud muudatuste alla), siis peab arvestama FI menetluse ja avaldamise ja jõustumise vahelise ajaga, mis võib olla pikem kui 6 kuud. Teeme ettepaneku asendada 6 kuud 9 kuuga.	Arvestatud	Eelnõus esitatud IFS § 516 lõike 13 sõnastust on täiendatud, et see hõlmaks ka konservatiivse pensionifondi investeerimispiirangute kehtetuks tunnistamisest tingitud fondi dokumentide võimalikku muutmist ning esialgne 6-kuuline periood on pikendatud 9 kuule.
11.	Eelnõu § 8 (seaduse jõustumine): kas saame õigesti aru, et võrdlustabeli (põhiteabe) jõustumise aeg on jaanuarist 2028? Palun vaadake selles osas seletuskiri üle, sest seal on mitmes kohas jõustumise ajana kirjas ka 2027 jaanuar. Lisaks - julgustame jõustumise aega tooma lähemale kui 2028. jaanuar. Me ei tea olulisi põhjusi, miks ei võiks KID dokumendist loobuda juba 2027. algusest.	Arvestatud	Uue põhiteabe lahenduse jõustumine oli planeeritud 2028. aasta jaanuari, seletuskirja olid ekslikult jäänud mõned viited 2027. aasta jõustumisele. Kuivõrd uuel kujul põhiteave hakkab olema avaldatud Pensionikeskuse veebilehel, on selle uue lahenduse juurutamisel kõige kriitilisemaks Pensionikeskuse arendused. Olles võimalikku varasemat jõustumise küsimust Pensionikeskusega uuesti konsulteerinud, saame praegu selle ettepaneku arvesse võtta ja kavandada muudatuste jõustumise 1. maiks 2027. aasta (kättesaadavaks muutuks uuel kujul põhiteave siis juunist 2027). Eelnõus ja seletuskirjas on vastavad muudatused tehtud.
EESTI KINDLUSTUSSELTSIDE LIIT			
1.	Palume kaaluda KoPS § 63 lõike 9 täiendamist selliselt, et vastav õigus laieneks lisaks soodustatud isikule ka pärijale. Praktikas võib esineda olukordi, kus soodustatud isikut ei ole määratud või on ta surnud enne kindlustusvõtjat ning väljamakse saajaks on pärija. Sellisel juhul ei näe me põhjust kohelda pärijat teisiti kui soodustatud isikut. Mõlemal juhul on tegemist pensionivara jätkuva hoidmisega pensionisüsteemis ning seetõttu oleks põhjendatud võimaldada ka pärijal kasutada	Mitte arvestatud, selgitatud	Seda küsimust sai põhjalikult arutatud EKSL-ga KoPS § 63 lõike 9 lisamisel eelnõusse. Viitamine soodustatud isikule on piisav (vt ka analoogset regulatsiooni KoPSi II samba osas). Kui soodustatud isikut ei ole nimeliselt määratud, siis on pärijad soodustatud isikuks. Kui soodustatud isik on nimeliselt määratud, kuid sureb enne kindlustusvõtjat, siis peaks kindlustusvõtja määrama uue soodustatud isiku

	summat oma III samba lepingu kindlustusmaks tasumiseks või sissemakse tegemiseks vabatahtlikku pensionifondi. Leiame, et pärija ja soodustatud isiku erinev kohtlemine ei ole nendes olukordades sisuliselt põhjendatud. Kui pensionivara ei maksta välja tarbimiseks, vaid see jääb pensionisüsteemi ning kantakse edasi pärija või soodustatud isiku III samba lepingu või pensionifondi kasuks, on mõlemal juhul tegemist sama majandusliku tulemusega. Seetõttu peaks pensionisüsteemi siseseks ülekandeks ette nähtud võimalus olema kättesaadav nii soodustatud isikule kui ka pärijale. Lisaks aitab see vältida olukordi, kus kindlustusvõtja surma korral sõltub lahenduse kasutamise võimalus üksnes sellest, kas lepingus oli soodustatud isik määratud või mitte.		või kui ta seda ei tee, muutub ta ise soodustatud isikuks.
2.	Lisaks juhime tähelepanu kahele võimalikule normitehnilisele täpsustusele: - võiks kaaluda tulumaksuseaduses sõnaselgemalt sätestada, et KoPS § 63 lõike 9 alusel tehtavat kannet ei käsitata maksustatava väljamaksena; - samuti võiks kaaluda TuMS § 20 lõike 3² sõnastuse täpsustamist selliselt, et ühest investeerimisriskiga elukindlustuslepingust teise üle kantavat summat ei käsitata kindlustusvõtjale tehtud väljamaksena ning seejärel sätestada selle käsitlemine uue lepingu kindlustusmaksena. Viimased kaks tähelepanekut on eelkõige õigusselguse suurendamise eesmärgil.	Teadmiseks võetud	TuMSi muudatuste sõnastamisel on lähtutud kehtiva TuMSi eeskujust (III samba puhul on eeskujuks II samba § 20 ¹), kus seni ei ole praktikas nende normide tõlgendamisel probleeme esile kerkinud. Kui sellised küsimused peaksid tekkima, oleme kindlasti valmis normid üle vaatama (ka § 20 ¹ sellisel juhul) ja neid vajadusel täpsustama.
3.	Üleminekuaja kehtestamise vajadust me ei näe ning meie hinnangul võivad kavandatud muudatused jõustuda eelnõus ette nähtud korras.	Teadmiseks võetud	
I. KOOSKÕLASTUSRINGI MÄRKUSED			
JUSTIITSMINISTEERIUM			
1.	1. Eelnõu § 7 p-s 1 nähakse ette võimalus teha pensioniregistri pidaja veebilehel isikukoodi või pensionikonto numbri alusel päringuid selle kohta, kas mõni inimene on esitanud avalduse sissemaksete tegemiseks vabatahtlikku pensionifondi (III sambasse) või mitte. Muudatus lähtub juba kehtivast väärtpaberite registri pidamise seaduse § 7 lg-st 6 ¹ , mille kohaselt peab olema võimalik teha päringuid kohustusliku kogumispensioniga (II sambaga) liitumise kohta. Seletuskirja punktis 6.8 on öeldud, et suurt ohtu, mis sellest tõenäoliselt võiks tekkida isikute õigustele ja vabadustele, ei ole. Lisaks on selgitatud, et sellega muutub ka III samba liitumiskontrolli päring nn avaandmeteks, nagu see on praegu II samba puhul; muudatus hõlbustab III sambasse sissemaksete tegemist tööandjate jaoks. Kindlasti ei saa nõustuda seletuskirja p 3.9 sissejuhatava lausega „eelnõus sisalduvad muudatused, välja arvatud muudatused, mis puudutavad krediitideabe edastamist krediitideaberegistrisse ja IFS-i lisanduvad väärtteokaristused, ei riiva muudatuste subjektideks olevate isikute põhiõiguseid ja -vabadusi ebaproportsionaalselt.“ Isikuandmete avalikustamine riivab samuti isikute põhiõigusi. Selgitame – igasugune isikuandmete töötlemine (sh avalikustamine) riivab põhiseaduse (PS) §-s 26 sätestatud õigust eraelu puutumatusele. PS § 11 kohaselt tohib õigusi ja vabadusi piirata ainult kooskõlas põhiseadusega. See tähendab, et niisugune piirang peab olema kooskõlas ka	Arvestatud	Liitumiskontrolli laiendamisest III sambale on praegu loobunud (muudatus eelnõust välja jäetud). Eelnõusse on lisatud muudatus, millega kaotatakse ka praegune pensioniregistri pidaja veebilehel kättesaadav II samba liitumiskontroll. Kui sellise päringu järele eksisteerib edaspidi siiski vajadus, kaalutakse tulevikus uue andmevahetussüsteemi loomist, mis võimaldaks kitsalt tööandjatel teha vajadusel päringuid, et saada pensioniregistrist andmeid, mis on vajalikud II samba maksete kinnipidamiseks või ka III samba sissemaksete tegemiseks. Seda eeldusel, et nõuded teenuse käideldavusele, juurdepääsu kontrollile, kuritarvituste avastamisele, konfidentsiaalsusele ja andmete terviklikkusele saavad olema tagatud.

	PS § 3 esimese lausega, mille kohaselt teostatakse riigivõimu üksnes põhiseaduse ja sellega kooskõlas olevate seaduste alusel. Sättes väljendatud üldise seadusereservatsiooni põhimõtte järgi peab põhiõigusi puudutavates küsimustes kõik olulised otsused langetama seadusandja. Juhime tähelepanu, et isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) kohaselt peab igasugusel andmetöötlusel olema eesmärk. Antud juhul ei ole seaduses ette nähtud andmete avalikustamise eesmärki. Eesmärki on kirjeldatud üksnes seletuskirjas. Leiame, et raamatupidajatele ja isikule endale teabe kättesaadavaks tegemine üldsusele avalikustamise kaudu ei ole põhiseadusega kooskõlas, sest selleks on olemas vähem riivavamad meetmed. Näiteks võiks isikul olla võimalus logida keskkonda sisse autentimisteenuse kaudu ja enda kohta andmeid vaadata. Raamatupidajatel võiks päringute tegemiseks olla veebiliides, mille kaudu päringuid teha. Lisaks juhime tähelepanu, et IKÜM artikli 87 kohaselt võib isikukoodi töödelda juhul, kui kasutatakse asjakohaseid kaitsemeetmeid andmesubjekti õiguste ja vabaduste tagamiseks. Antud juhul Justiits- ja Digiministeerium ühtegi kaitsemeetet ei tuvastanud. Eeltoodud põhjustel palume muudatuse eelnõust välja jätta.		
2.	2. Eelnõu § 1 punktidega 159 ja 160 lisatakse investeerimisfondide seadusesse (IFS) kolm uut väärtekoosseisu (§ 490¹, § 490², § 490³). Kõikide koosseisude puhul on sanktsiooniks ette nähtud füüsilisele isikule rahatrahv kuni 100 000 eurot ning juriidilisele isikule rahatrahv kuni 1 000 000 eurot. Juhime tähelepanu, et tegemist on väärtekaristustega, mis erinevad oluliselt karistusseadustiku (KarS) üldosa §-s 47 sätestatud üldistest määradest, milleks on füüsilisele isikule rahatrahv kuni 300 trahviühikut, juriidilisele isikule rahatrahv kuni 400 000 eurot. Seletuskirjas tuleb kindlasti viidata õiguslikule alusele, mis annab õiguse üldosast kõrgemaid rahatrahve kehtestada ja erandeid luua – selleks on KarS § 1. Samuti tuleb üldosast erisuse loomist seletuskirjas ka täiendavalt põhjendada. Lisaks soovime selgitusi, kas olemuselt ja sisult on kõik kolm uut väärtegu samasuguse raskusastmega, kuivõrd kõigi kolme puhul on ette nähtud sama maksimaalne karistus.	Arvestatud/ selgitatud	Normid puudutavad alternatiivfondi arvel laenu andmist tarbijatele. Eelnõus on loobutud võimalusest anda laenu tarbijatele (direktiiv on jättnud liikmesriikidele valikukoha, kas tarbijatele fondi arvel laenu andmist lubada või mitte). Sellest muudatusest tingituna on eelnõust välja jäetud ka kõik kolm uut karistusnormi.
	3. Kui eelmainitud karistusi võrrelda kehtivas IFSis olevate karistustega, siis on enamik neist palju kõrgemad eelnõus kavandatud (näiteks §-d 480 ja 481). Teisalt leidub IFSis ka väärtegusid, mis on kergema sanktsiooniga (näiteks §-d 478 ja 479). Seetõttu palume seletuskirjas selgitada, mille poolest on kolm lisanduvat väärtegu väiksema või suurema raskusega võrreldes olemasolevate väärtegudega.	Arvestatud/ selgitatud	Vt selgitust punktis 2.
	4. Samuti juhime tähelepanu, et kui võrrelda eelnõus kavandatavaid sanktsioone krediidiandjate ja -vahendajate seaduses sätestatud, siis nendes koosseisudes, kus füüsilisele isikule on ette nähtud kuni 1 000 000 euro suurune rahatrahv, on juriidilisele isiku karistus kuni 1 000 000 eurot või kuni kümme protsenti aastastest netokäibest. Palume selgitada, miks eelnõus kavandatud sanktsioonid ei sisalda alternatiivi „või kuni kümme protsenti aastastest netokäibest“.	Arvestatud/ selgitatud	Vt selgitust punktis 2.

	5. Seoses lisanduvate väärtedega määrgime veel, et kehtiv IFS § 463 sätestab sunniraha määra, mis on kavandavatest karistumääradest palju suurem (kuni 5 000 000 eurot, ka füüsilise isiku puhul). Rõhutame, et üldiselt kehtib põhimõte, et väärtekaristus kui ultima ratio on kõige karmim meede, mitte vastupidi.	Arvestatud/ selgitatud	Vt selgitust punktis 2.
	6. Täiendavalt palume selgitada, miks IFSi kavandatakse teise seaduse nõuete rikkumised. Leiame, et need peaksid jääma ikka vastavasse eriseadusesse – krediidiandjate ja -vahendajate seaduses on eraldi vastutuse peatükk olemas. Näiteks kavandatava IFS § 490 ² lõike 1 kohaselt on vastutus ette nähtud krediidiandjate ja -vahendajate seaduse § 47 lõikes 42 sätestatud nõude rikkumise eest. Sellisel kujul on normi adreessadil väga keeruline õiguspäraselt käituda: tuleb järgida investeerimisfondide seadust, kuid vastutuse alused tulenevad hoopis teises seaduses kehtestatud nõuetest.	Arvestatud/ selgitatud	Vt selgitust punktis 2.
	7. Kehtiva IFSi §-d 463 ja 513 ¹ käsitlevad konsolideeritud raamatupidamisaruandeid erinevalt. Paragrahvi 463 kohaselt on kogukäive aastane kogukäive või vastav tululiik konsolideerimisgrupi emaettevõtja viimase kättesaadava konsolideeritud raamatupidamisaruande järgi. Paragrahv 513 ¹ määrgib sama asja kohta, et kogukäive on 3 kogukäive või vastav tululiik viimase kättesaadava konsolideeritud raamatupidamise aruande järgi, mille on heaks kiitnud kõrgeima taseme emaettevõtja juhtimisorgan. Paragrahvis 463 ei rõhutata kõrgeima taseme emaettevõtja juhtimisorgani heakskiitu. Palume selgitada, miks sõnastused erinevad.	Arvestatud/ selgitatud	Vt selgitust punktis 2.
	8. Palume arvestada käesoleva kirja lisas esitatud eelnõu ja seletuskirja failides tehtud märkustega.	Arvestatud	
HARIDUS- JA TEADUSMINISTEERIUM			
	HTM teeb ettepaneku täiendada eelnõu seletuskirja mõjuanalüüsi, tuginedes seletuskirjas juba toodud sihtrühmade käsitlusele ning selle täiendamise vajadusele. Palume katta mõne täiendava haavatava või spetsiifilise sihtrühma vaatepunkti. 1. Eelnõu puudutab ligikaudu 580 000 II samba ja 180 000 III samba pensionikogujat, sh märkimisväärselt hulka eakaid ja digitaalselt vähemaktiivseid inimesi, kellele info esitusviis peab olema arusaadav ja kasutatav. Teeme ettepaneku täiendada mõjuanalüüsi selgitusega, et kuna pensionifondide uus põhiteabe lahendus (võrdlustabel) on peamiselt veebipõhine, tuleb rakendamisel tagada info kättesaadavus ka madala digipädevusega pensionikogujate jaoks.	Arvestatud	Seletuskirja on vastavalt täiendatud.
	2. Seletuskiri kirjeldab küll KAVS ja VÕS kohaldamist, kuid ei ava eraldi mõju haavatavatele tarbijatele, kuigi laenutoodete iseloom viitab otsesele mõjule sellele rühmale. Teeme ettepaneku täiendada mõjuanalüüsi lühikese selgitusega, et alternatiivfondide võimalusel anda laenu tarbijatele võib olla mõju haavatavatele tarbijarühmadele (nt madala sissetulekuga, noored või üle-võlgnevusriskiga inimesed) ning rakendamisel pööratakse sellele eritähelepanu.	Arvestatud/ selgitatud	Eelnõus on loobutud võimalusest anda laenu tarbijatele (direktiiv on jätnud liikmesriikidele valikukoha, kas tarbijatele fondi arvel laenu andmist lubada või mitte).
	3. Seletuskiri kirjeldab küll mõisteid, kuid kasutaja-tasandi selgituste vajadus on eraldi rõhutamisväärt, kuna muudatus mõjutab laia elanikkonna rühma. Pensionifondide võrdlustabeli kasutamisel võiks	Arvestatud	Selgitused lisatakse tabeli avaldamisel Pensionikeskuse veebilehel. Ei vaja seaduse tasemel reguleerimist. Seletuskirja on vastavalt täiendatud.

	avaldata paralleelselt ka lühikesed selgitused kasutatud terminitele (nt „edukustasu“, „passiivne/aktiivne strateegia“, „riskitase“), et toetada madalama finantsteadlikkusega kasutajate arusaamist. Teeme ettepaneku täiendada seletuskirja märkusega, et pensionifondide ja fondiinvesteeringute terminoloogia võib olla keerukas ning rakendamisel võiks kasutada täiendavat terminite selgitamise formaati (nt sõnaseletused või kiirjuhendid).		
FINANTSINSPEKTSIOON			
	1. Eelnõu punkt 15 – IFS § 57 lõige 2 IFS § 57 lõikest 2 tulenevalt peavad mittekinniste alternatiivfondide (AIF) ja eurofondide valitsejad fondi tingimustes või põhikirjas sätestama vähemalt 2 likviidsusjuhtimise meetmed (LMT). Tegemist on Finantsinspeksiooni poolt kooskõlastamist vajava muudatusega. Seletuskirja ega eelnõu ei näe ette mingisuguseid täiendavaid sätteid, küll aga täpsustavad LMT tingimusi komisjoni määrused (RTS-id), mida rakendatakse alates 16.04.2026 ja mis näevad ette, et enne 16.04.2026 asutatud UCITS/AIF loetakse määrusega kooskõlas olevaks kuni 16.04.2027 (art 10). Kas Finantsinspeksioon on õigesti aru saanud, et fondidel on aega tingimustes LMT-sid sätestada kuni eelnimetatud ajani, s.o 16.04.2027?	Selgitatud	Direktiiv (EL) 2024/927 ei ole näinud ette üleminekusätteid fondivalitseja tegevuse ja dokumentide kooskõlla viimiseks uute likviidsusriski juhtimise nõuetega. Sellest tulenevalt ei ole ka eelnõus selliseid rakendussätteid ette nähtud. Viidatud Komisjoni määrused (RTS-d) tõesti artiklis 10 sätestavad, et kuni 16. aprillini 2027 loetakse enne 16. aprilli 2026 asutatud eurofondid ja mittekinnised alternatiivfondid määruse nõuetele vastavaks, aga et fondivalitseja võib siiski otsustada ka määruse kohaldumise alates 16. aprillist 2026 (mis juhul tuleks teavitada ka oma finantsjärelevalve asutust). Me mõistame kujunenud olukorda selliselt, et direktiivi tuleks rakendada selle jõustumisest, so 16. aprillist 2026, määruse detailsema regulatsiooniga tuleks aga tegevus ja dokumendid kooskõlla viia hiljemalt 2027. aasta 16. aprilliks. Fondi dokumentide kooskõlla viimiseks eraldi üleminekusätet meie hinnangul seega tarvis ei ole. Vastavalt IFS § 37 lõikele 3 ei ole fondi tingimuste või põhikirja muudatusi vaja Finantsinspeksiooniga kooskõlastada, kui muudetakse üksnes neid sätteid, mida fond on kohustatud muutma tulenevalt õigusaktides tehtud muudatustest või millega tehakse tingimustes või põhikirjas parandusi või redaktsioonilisi muudatusi või muudatusi, mis on osakuomanike või aktsionäride suhtes soodustava iseloomuga, nagu osakuomanike või aktsionäride arvel makstavate tasude või kulude piirmäära alandamine, ning mis esitatakse pärast muutmist viivitamata Finantsinspeksioonile.
	2. Eelnõu punkt 15 – IFS § 57 lõiked 7 ja 8 Finantsinspeksioon ei nõustu IFS § 57 lõigetes 7 ja 8 sätestatuga, kuivõrd eelnõu kohaselt ei tule teavitada Finantsinspeksiooni teiste IFS § 57 lõike 2 punktides loetletud likviidsusriski juhtimise meetmete rakendamisest. Siiski on fondivalitsejal kohustus kõigi meetmete rakendamise osas avaldada infot fondivalitseja veebilehel (IFS § 57 lg 10). Finantsinspeksiooni hinnangul võiks IFS § 57 lõiked 7 ja 8 ümber sõnastada või lisada täiendava lõike selliselt, et fondivalitsejal on kohustus teavitada Finantsinspeksiooni kasutusele võetud	Mitte arvestatud	Finantsinspeksiooni teavitamine IFS § 57 lõigetes 7 ja 8 on sätestatud selliselt, nagu näevad teavitamise ette direktiivid (AIFMD artikkel 16 lõikel (2d) ja UCITSD artikkel 84 lõike (3) punktidel a), b) ja teisel lõigul). Ehk Finantsinspeksiooni tuleb teavitada, kui kasutatakse IFS § 57 lõikes 1 nimetatud meetmeid ning lõike 2 meetmete kasutamisest vaid siis, kui neid rakendatakse sellest erinevalt mis fondi dokumentatsioonis nende meetmete kohta ette on nähtud.

	likviidsusriskijuhtimise meetmest, meetme kasutusele võtmise alguskuupäevast ja selle rakendamise põhjustest, kuivõrd meetme kasutamine näitab, et fondivalitseja likviidsusrisk on realiseerunud ning see info on vajalik ka Finantsinspeksioonile.		Eelnõus on IFS § 57 lõike 9 sõnastust muudetud, et avalikkuse teavitamine toimuks samadel põhimõtetel, mis Finantsinspeksiooni teavitamine.
	3. Eelnõu punkt 38 – IFS § 90 lõige 7 IFS § 90 lõike 7 kohaselt tuleb sama paragrahvi lõike 4 punktides 5 ja 6 nimetatud teave fondivalitsejal „esitada“ investoritele vähemalt kord aastas. Samas kehtiva IFS-i § 90 erinevad lõiked, sh ka lõige 4, nimetavad „kättesaadavaks teha“. Seega oleks ettepanek lähtuda juba seaduses kasutatavast terminoloogiast ja IFS § 90 lõikes 7 asendada sõna esitada sõnapaariga kättesaadavaks teha.	Arvestatud	Eelnõu sõnastust on vastavalt parandatud.
	4. Eelnõu punkt 39 – IFS § 92 lõige 3 Ettepanek on asendada „hindamise korral“ sõnaga „hindamisel“.	Arvestatud	Eelnõus on sõnastust vastavalt parandatud.
	5. Eelnõu punkt 39 – IFS § 92 lõige 4 Ettepanek on asendada „kaupa“ sõnaga „kohta“.	Arvestatud	Eelnõus on sõnastust vastavalt parandatud.
	6. Eelnõu punktid 41 ja 42 – IFS § 93 lõiked 1 ja 2 Märgime, et eelnõus esitatud muudatus võib omada negatiivset mõju investoritele, kuivõrd praegu kehtivas aruandluses on pensionifondide valitsejad saanud avalikustada põhjalikuma aruande ehk ülevaate, mis hõlmab näiteks investeringute kategooriatena eraldiseisvalt välja tooduna aktsiafonde, võlakirjafonde, kinnisvarafonde ja erakapitalifonde. Eelnõus esitatud ettepanekuga jääb info hulk mõnevõrra piiratumaks.	Teadmiseks võetud	Juhime tähelepanu, et tegemist oli Finantsinspeksiooni enda ettepanekuga.
	7. Eelnõu punkt 47 – IFS § 94 lõige 1 Vaatamata sellele, et eelnõu seletuskiri ütleb, et täpne põhiteabe tabeli kujundus selgub praktikas, juhime tähelepanu, et seletuskirja leheküljel 31 olevas tabelis nr 1 olev tootlus on 2 aasta kohta, kuid uue eelnõu (IFS § 94 lg 1 p 7) kohaselt esitatakse põhiteabes „pensionifondi keskmine tootlus viimase ühe, viie ja kümne jooksva aasta kohta.“ Lisaks võiks põhiteabe tabelis tootluse juures viidata, et see on arvutatud aasta baasil.	Arvestatud	Eelnõusse on lisatud viide arvutamisele aasta baasil. Seletuskirjas on ebatäpsus parandatud.
	8. Eelnõu punkt 47 – IFS § 94 lõige 3 Eelnõu sätestab, et Eesti investeringute osakaalu määramisel ei võeta Eesti investeringuna arvesse pensionifondi vara paigutust Eesti krediidiasutuste hoiustesse. Eelnõu ei välista esitatud sõnastuses tuletisinstrumentide kasutamist. Sellest tulenevalt soovime täpsustada, kas tegemist on teadliku otsusega või peaks ka tuletisinstrumente Eesti investeringuna mitte arvesse võtma. Finantsinspeksioonile jääb siinkohal ebaselgeks, kas „vara paigutus“ hõlmab ka intresse, mida aruandluses eraldi raporteeritakse.	Arvestatud	Eelnõus on IFS §-s 94 olevat rahandusministri määruse volitusnormi täpsustatud, et kõnealuse määрусega saaks täpsustada lisaks pensionifondi riskitaseme määramisele ka muude põhiteabes esitatavate näitajate määramise täpsemad tingimusi ja korda. Eesti investeringute määratlemist on samuti plaanis selles määрусes täpsustada.
	9. Eelnõu punkt 164 – IFS § 527³ Seletuskirja leheküljel 65 on viidatud 50 miljonile eurole, kuid eelnõus on piirmääraks 50 miljardit eurot.	Arvestatud	Õige on 50 miljardit, viga seletuskirjas parandatud.
	10. Eelnõu punkt 105 – IFS § 313 lõige 2 punkt 1 Ettepanek sõna „igajuhi“ parandada „iga juhi“.	Arvestatud	Eelnõu tekstis viga parandatud.
	11. Eelnõu punkt 107 – IFS § 321 lõige 1¹ Kas viide IFS § 313 lõike 1 punktile 13 on õige? Eelnõus esitatud paragrahvis olev viide lõikele 1 hõlmab juba IFS § 313 lõike 1 punktis 13 nimetatud andmeid.	Arvestatud	Viiteviga on parandatud. Ühtlasi on eelnõus loobutud uue lõike lisamisest, mis võis tõepoolest segadust tekitada. Tulenevalt nii eurofondide direktiivi viimastest muudatustest kui alternatiivfondide direktiivi juba kehtivast tekstist tuleb tegevusloa andmise aluseks olnud asjaolude muutumise puhul teavitadagi

			Finantsinspektsiooni olulistest muutustest ning seda tuleb teha enne selliste muudatuste elluviimist. Vastavalt on täpsustatud IFS § 321 lõike 1 preambulit, lisatud sellesse lõikesse uued punktid 8 ja 9 ning muudetud sellest tingituna ka § 330 lõike 4 esimest kahte lauset.
	12. Eelnõu punkt 163 – IFS 517¹ lõige 7 Eelnõus kui ka seletuskirjas on kasutatud mõistet „ühingufond“ – mõistet on küll kasutatud IFS § 346 lõikes 7, kuid IFS-is seda defineeritud ei ole ja tegemist ei ole ka üldteada mõistega.	Arvestatud	Mõiste „ühingufond“ asendatud eelnõus ja seletuskirjas mõistega „usaldusfond“, mis on IFS-s defineeritud.
	13. Väärtpaberite registri pidamise seaduse muutmise § 7 lõige 6¹ Arvestades, et inimese isikukood on avalik info, siis võimaldab liitumiskontroll tänasel kujul igale isikule ligipääsu tuvastamiseks kolmandate isikute II samba maksemäärasid ning seda koos ajaloolise infoga. Sealhulgas on ka info maksete kinnipidamise alguskuupäeva ning II sambast lahkumise osas. See annab sisuliselt avaliku ligipääsu inimeste rahaasjadele. Näiteks võib andmete põhjal vaadata, kas mõni konkreetne isik: • on seadnud endale kõrgema II samba maksemäära; • on enda II samba maksemäära madalamaks muutnud; • on oma II samba sissemaksed peatanud ja millal; • ei ole II sambaga kunagi liitunud. Eelnõuga lisandub andmetesse ka III samba sissemaksete tegemise alguskuupäev. Eeltoodud info võib anda signaale isikute rahalise seisu, rahaliste probleemide esinemise ja/või poliitiliste hoiakute osas. Seletuskirja kohaselt on hinnatud, et eelnõu üldiselt ei mõjuta isikuandmete töötlemise ulatust, konteksti ega eesmärke ning samuti ei nähta suurt ohtu Pensionikeskuse veebilehel päringu kättesaadavaks tegemises, kuid Finantsinspektsioon näeb siin isikuandmete avaldamises siiski olulisi riske, mistõttu on täiendav analüüs kindlasti vajalik. Eelkõige arvestades finantspettuste suurt tõusu ning isikukoodide avalikkust (https://www.err.ee/1609891495/avalikud-isikukoodid-aitavad-kaasa-kelmide-tegevusele), tuleks kaaluda, kas liitumiskontroll ja sealt saadavad isikuandmed peavad olema avalikult kättesaadavad. Liitumiskontroll on tänasel kujul üheks kanaliks, mis annab kurjategijatele hea võimaluse ennast esitleda justkui legitiimse panga, fondivalitseja või muu riikliku töötajana ning luua petetava inimesega suurem usaldus. Suure tõenäosusega ei ole keskmine inimene teadlik, et tema II ja III samba isikuandmed on igapäev vabalt kättesaadavad. Praegune süsteem võimaldab teha massiliselt päringuid ning saada põhjalik ülevaade selle kohta, kes hiljuti II samba maksed on peatanud ning seejärel sihikule võtta inimesed, kes oma II samba raha värskest välja on võtnud või seda tegemas, et see raha neilt kohe välja petta. Andmeid saavad koguda ka välisriikidest pärit kurjategijad ning maha ei jää ühtegi jälge, kes ja millal konkreetse isiku infot on vaatamas käinud nii nagu seda on nt rahvastikuregistri,	Arvestatud	Liitumiskontrolli laiendamisest III sambale on praegu loobutud (muudatus eelnõust välja jäetud). Eelnõusse on lisatud muudatus, millega kaotatakse ka praegune pensioniregistri pidaja veebilehel kättesaadav II samba liitumiskontroll. Kui sellise päringu järele eksisteerib edaspidi siiski vajadus, kaalutakse tulevikus uue andmevahetussüsteemi loomist, mis võimaldaks kitsalt tööandjatel teha vajadusel päringuid, et saada pensioniregistrist andmeid, mis on vajalikud II samba maksete kinnipidamiseks või ka III samba sissemaksete tegemiseks. Seda eeldusel, et nõuded teenuse käideldavusele, juurdepääsu kontrollile, kuritarvituste avastamisele, konfidentsiaalsusele ja andmete terviklikkusele saavad olema tagatud.

	kinnistusraamatu või terviseandmetega. Tasuks kaaluda võimalust, et päringuid saavad teha vaid ennast tuvastanud juriidilised isikud ning kaaluda integreerimist eesti.ee andmejälgijaga.		
	14. Välisriigi alternatiivfondivalitseja õigus Eestis tarbijakrediiti väljastada piiriülese teavituse (passporting) alusel Finantsinspeksiooni hinnangul on vastuoluline ja ebaselge eelnõu osa, mis annab EL lepinguriigi alternatiivfondile õiguse piiriülesest Eestis krediiti väljastada. Täpsemalt, krediidiandmine ei ole EL-i õiguses sellisel määral harmoneeritud, et see võimaldaks Eestis vaba piiriülest tegutsemist ilma Finantsinspeksiooni vastava loa. Selgitame, et KAVS § 73 lõige 1 annab üksnes tingimusliku võimaluse tegutseda päritoluriigi loa alusel, kuid see on piiratud klausliga „kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti“, ning KAVS § 74 lõige 1 sätestab välisriigi krediidiandjale kohustuse taotleda Finantsinspeksioonilt eraldi luba nii filiaali asutamiseks kui ka piiriüleseks teenuse osutamiseks. See tähendab, et juhul, kui mõni välisriigi krediidiandja soovib Eestis tegutseda, saab seda piiriülesest teha üksnes juhul, kui nad saavad selleks vastava loa, milline menetlus on KAVS § 75 kaudu suuresti sarnane krediidiandja tegevusloa taotlemisele. Ühtlasi on KAVS § 74 lõigete 2 ja 3 kohaselt piiriülese Eestis tegutsemise õiguse eeldus, et krediidiandjal on päritoluriigis tegevusloa krediidi andmiseks, mida päritoluriigi järelevalveasutus tunnustab ja millele saab tugineda KAVS §-de 73–78 alusel. Kui välisriigi äriühing ei vaja päritoluriigis luba (nt krediidiandmine on seal loavaba), või tegutsetakse ilma loata, siis on Eestis krediidi andmiseks vajalik KAVS-i tegevusloa krediidi väljastamiseks (KAVS § 10 koosmõjus KAVS § 12-16). Ainus sisuline erand puudutab EL-i hüpoteekkrediitvahendajaid. Kui alternatiivfondil ei ole päritoluriigis krediidiandja tegevusloa, siis KAVS § 73–78 mehhanism ei tööta, isegi kui direktiivi ja eelnõu järgi on alternatiivfondile krediidi andmine lubatud. Direktiivi ja IFS-i „luba“ on fondi valitsemise luba, mitte krediidiandja luba. KAVS piiriülese tegevuse normis on tegevusloa funktsionaalselt ja sisuliselt seotud krediidi andmise tegevusega, mitte ükskõik millise finantsteenusega. KAVS § 74 lõige 3 nõuab kinnitust, et isikul on kehtiv tegevusloa krediidiandjana, et tema tegevus toimub krediidiandjana ja, et selle üle toimub krediidiandja spetsiifiline järelevalve. Isegi, kui krediidi andmine on fondivalitseja loa alusel lubatud tegevus ei saa päritoluriigi järelevalve kinnitada krediidiandja tegevusloa, sest sellist luba ei ole välja antud. See oleks sisuliselt vale kinnitus. Lisaks saaks Finantsinspeksiooni hinnangul AIF-id käesoleva eelnõuga väga laiad eelised (raha kaasamine on lihtsam kui hoiuste kaasamine), võimaldades struktureerida sarnaseid teenuseid, mis on tegelikult tegevusloaga reguleeritud, ja tekitades seeläbi riske. AIF-de suured mahud ja piiriülene kapitali kaasamine võib tekitada kohalikul turul suurte AIF-ide konkurentsieeliseid, mis omakorda suurendavad riske.	Arvestatud	Eelnõus on loobutud võimalusest anda laenu tarbijatele.

	Kokkuvõtvalt ei toeta Finantsinspeksioon tarbijatele laenu andmist AIF arvel. Alljärgnevalt soovime esitada täiendavad muudatused, mida võiks võimalusel käesolevas eelnõus kaasata.		
	15. IFS-i täiendav muudatus Arvestades, et IFS-i eelnõu on aktuaalne, siis on Finantsinspeksioonil praktikast tõusetunud probleemkoht, mis oleks vaja ära lahendada (eelkõige IFS § 319 lg 5 p 2). Täpsemalt on Finantsinspeksioon täheldanud, et tänane IFS-i regulatsioon ei võimalda tegevusloaga fondivalitsejal oma tegevust selliselt lõpetada, et äriühing saaks jätkata tegevust nn registreeringu alusel. Ehk seadus võiks ette näha selgesõnalise regulatsiooni juhuks, kui soovitakse loobuda tegevusloast, aga samas soovitakse tegevusega jätkata registreeringu alusel. Seejuures on registreeringuga jätkamisel oluline, et fondivalitsejal võiks jääda üleminekul õigus jätkata fondide ja vara valitsemist, kui see on kooskõlas seadusega. Teine tähelepanek seondub tegevusloaga väikefondi valitseja lõpetamisega, st IFS § 442 lõike 7 kolmanda lause kohaselt võib Finantsinspeksioon keelduda tegevusloa kehtetuks tunnistamisest, kui IFS § 449 sätestatud nõudeid ei ole täidetud. IFS § 449 käsitleb väikefondi valitseja lõpetamist. Sellest tulenevalt võiks kaaluda seaduse muudatust selliselt, et kui äriühing on järelevalve alla kuuluva tegevuse vastavalt seadusele lõpetanud, st eelkõige fondide valitsemine on lõpetatud või üleantud ja fondivalitseja on esitanud üldkoosoleku otsuse väikefondi valitsejana tegutsemise lõpetamise kohta koos taotlusega tegevusloa kehtetuks tunnistamiseks, siis vastav äriühing võib muul tegevusalal edasi tegutseda.	Arvestatud	Eelnõusse on lisatud nii IFS § 319 täiendamine lõikega 6, mille kohaselt lõpetab tegevuse registreerimine tegevusloa, kui ei valitseta sellised fonde või selliste fondide vara, milleks IFSi kohaselt oleks vaja tegevusluba, kui IFS § 449 muudatus, mis võimaldab pärast väikefondi valitsejana tegutsemise lõpetamist tegutseda äriühingul edasi muul tegevusalal: „x) paragrahvi 319 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses: „(6) Fondivalitseja tegevusluba lõpeb, kui fondivalitseja registreerib oma tegevuse lähtudes käesoleva seaduse § 306 lõikes 3 sätestatust ning ei valitse ühtegi sellist fondi, milleks tal oleks käesoleva seaduse kohaselt vaja tegevusluba, ega ühegi sellise fondi vara.“ y) paragrahvi 449 senine tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses: „(2) Pärast käesolevas paragrahvis sätestatud korras väikefondi valitsejana tegevuse lõpetamist võib vastav äriühing edasi tegutseda muul tegevusalal.““
	16. Ettepanek KAVS-i muudatusteks Teeme ettepaneku muuta KAVS §-i 57¹ investeerimisfondide seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu raames. Ettepanek lähtub asjaolust, et tuvastasime lünga kredidivahendajate aruandluskohustuses ning investeerimisfondide seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga muudetakse ühtlasi ka KAVS-i, mis võimaldaks efektiivselt muudatuse ellu viia. Praegune KAVS § 57¹ sätestab krediidiandjate kohustuse esitada Finantsinspeksioonile teavet viivituses olevate tarbijakrediidilepingute ja nendest tulenevate nõuete loovutamise kohta krediidiostjatele. KAVS aga ei kehtesta sama kohustust kredidivahendajatele. Praktikas tähendab see, et KAVS § 2 lõikes 2 nimetatud kredidivahendaja, kes omab krediidisuhtes keskset rolli, kuna ta kujundab krediidingimused, hindab tarbija krediidivõimelisust ja osaleb krediidilepingute sõlmimisel ja haldamisel, ei ole kohustatud teavitama Finantsinspeksiooni, kui ta krediidilepinguid krediidiostjatele loovutab. Sellise tegevuse puhul on aga kredidivahendaja funktsionaalselt krediidiandjaga võrreldav. Eelnevat kinnitab ka krediidiinkassode ja -ostjate seadus 5 / 5 (KIOS), mille § 4 lõike 2 kohaselt loetakse krediidiandjaks ka KAVS-is sätestatud kredidivahendaja või hüpoteekkredidivahendaja. KIOS-i regulatsioon ei tee sisulist vahet krediidiandja	Arvestatud sisuliselt	Eelnõu ei sisalda enam KAVSi muudatusi, mistõttu ei ole soovitud muudatust sellesse eelnõusse lisatud. Vastav muudatus on aga tehtud krediiditeabe jagamise seaduse eelnõus.

	ja -vahendaja vahel. Kui ühisrahasutusplatvormi mudelil tegutsev kredidivahendaja ehk KAVS § 2 lõikes 2 nimetatud kredidivahendaja vahendab tarbijakrediiti ja osaleb viivituses olevate nõuete loovutamises, puudub sisuline põhjendus, miks sellisele vahendajale ei peaks kohalduma sama aruandluskohustus nagu krediidiandjale. Sellest tulenevalt on nii KAVS-i kui ka KIOS-iga kooskõlas olev järeldus, et KAVS § 57.1 aruandluskohustus peaks laienema ka KAVS § 2 lõikes 2 nimetatud kredidivahendajatele, kes osalevad viivituses olevate nõuete loovutamises.		
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS			
	§ 1 p 5 (IFS § 29 lg 1 p 13 muutmine): palume selle punkti eelnõust välja jätmist. Eriti II samba pensionifondide puhul on osakute tagasivõtmise liike väga mitmeid ning nende lahtikirjutamine fondi tingimustes ei paranda meie hinnangul investorite teadlikkust. Lisaks on ajalooliselt osakute tagasivõtmise erinevaid variante lisandunud tihti, mis tähendab, et juhul, kui neid peab tingimustes kirjeldama, tuleks seaduse muutumisel iga kord ka kõik tingimused ümber kirjutada. Praegu kasutatakse tingimustes näiteks viitavat sõnastust („Investoril, kellel ei ole veel õigust kohustuslikule kogumispensionile, on õigus nõuda kõigi talle kuuluvate Osakute tagasivõtmist ning neile vastava summa väljamaksmist vastavalt Õigusaktides sätestatud tingimustele. Väljamakse tegemise tingimused ja kord on täpsemalt kirjeldatud Prospektis.“).	Selgitatud	IFS § 29 lg 1 p 13 täpsustamine on tingitud direktiivi muudatustest, mistõttu ei saa seda välja jätta. Pensionifondidele kõnealune punkt siiski ei kohaldu (vt IFS § 43 lg 1).
	§ 1 p 17 (IFS § 59 täiendamine lõikega 1 ¹): teeme ettepaneku täiendada sõnastust viisil, et tagasivõtmistasu maksmine võib olla täpsemalt kirjeldatud ka pensionifondi prospektis. Pensionifondide praktikas esineb juhtumeid, kus tingimustes sätestatakse üksnes õigus tagasivõtmistasu võtta ning täpsem kirjeldus sisaldub prospektis.	Arvestatud	Eelnõus on sõnastust vastavalt täpsustatud.
	§ 1 p 20 (IFS § 66 lg 6 uus sõnastus): teeme ettepaneku jätta lõikest välja esimesed 2 punkti (andmed eelneva kuu osakutehingute kohta ja varade/NAV/tasu muutumise kohta). Arvestades igakuist aruandlust FI-le ja andmete avalikku kättesaadavust, siis eeldame, et FI-l ei ole kõikide nende andmete esitamist vaja. Lisaks, kui peatamise põhjuseks on liiga suur tagasivõtmisavalduste hulk, siis selgitab fondivalitseja seda kindlasti juba ka loa taotlemise põhjuste juures.	Mitte arvestatud	Teave välja lastud ja tagasi võetud pensionifondi osakute arvu kohta sisaldub praegu tõesti Finantsinspektsioonile esitatavas aruandes, kuid vastavalt määruse planeeritud muudatustele pensionifondi osakute aruannet tulevikus enam ei esitata. Teave, mida Finantsinspektsioon saab osakuid omandanud või võõrandanud osakuomanike kohta on piiratud ning kohustusliku pensionifondi osakute väljalaskmise ja tagasivõtmise peatamise korral võib olla vajadus saada täpsemaid andmeid osakuomanike kohta. Andmed pensionifondi vara ja osaku puhasväärtuse muutumise kohta laekuvad Finantsinspektsioonile kahe nädalase viitajaga, mistõttu ei pruugi osakute tagasivõtmise peatamise taotluse laekumisel kuu alguses Finantsinspektsioonil selliseid andmeid veel olla. Seega on kokkuvõttes siiski vajalik, et Finantsinspektsioonile kohustusliku pensionifondi osakute tagasivõtmise peatamiseks loa taotlemisel esitataks info ka avalduse esitamisele eelnenud kuu jooksul välja

			lastud ja tagasi võetud pensionifondi osakute arvu ja neid omandanud või võõrandanud osakuomanike kohta ning samuti andmed pensionifondi vara, osaku puhasväärtuse ja osaku tagasivõtmistasu muutumise kohta avalduse esitamisele eelnenud kuu jooksul. Mõistame koormuse vähendamise soovi, kuid antud juhul on tegemist siiski väga äärmusliku olukorraga ja selliste andmete esitamine ei oleks sage.
	§ 1 p 25 (IFS § 74 lg 1 täiendamine p-ga 6¹): palume kaaluda punkti vajalikkust, kuna kohustus kirjeldada outsourcingut tuleneb juba praegu RM prospektimääruse (2017 nr 16) §-st 10.	Arvestatud	IFS § 74 lõike 1 täiendamine punktiga 6¹ on eelnõust välja jäetud. Nõustume, et selle katab ära RM prospektimääruse (2017 nr 16) §10.
	§ 1 p 41 (IFS § 93 lg 1 muutmine): toetame muudatust, mille kohaselt ei ole vaja II samba investeeringute aruannet enam igakuiselt avaldada. IFS § 83 kohaselt säilib investeeringute aruande avaldamise kohustus pensionifondi aastaaruandes. Teeme täiendavalt ettepaneku tühistada RM avalikustamisele kuuluvate fondi aruannete määruse (2017 nr 8) § 7, mis sätestab II sama fondide investeeringute aruannetele lisanõuded teiste fondidega võrreldes. Meie mäletamisel kehtestati need lisanõuded just igakuise investeeringute aruande kohustusega seoses. Kuna igakuiselt seda aruannet enam ei avaldata, siis võiks ka lisanõuded kustutada.	Selgitatud	Viidatud määruse muutmine on plaanis. Vaatame siis üle ka määruses tehtud täpsustused investeeringute aruandele.
	§ 1 p 47: IFS-i lisatava § 94 lg 4 kohaselt peavad jooksvates tasudes sisalduma kõik IFS § 58 lg 1 p 1-3 nimetatud pensionifondi kontolt makstud tasud. Soovime täpsustada, kas soovitakse tõesti oluliselt muuta praegust jooksvate tasude arvutamise loogikat, kus jooksvate tasude sisse arvatakse ka nn kaudsed tasud (nt alusfondide tasud)? Teeme lisaks ettepaneku jooksvate tasude arvutamine täpsemalt reguleerida Rahandusministri määrusega ja oleme valmis selle kirjutamiseks sisendit andma.	Arvestatud	Eelnõus on sõnastust parandatud nii, et jooksvate tasude arvutamisel tuleb sisse arvestada ka alusfondide tasud. Rahandusministri määrusega täpsustatakse jooksvate tasude arvutamise meetodikat.
	§ 1 p 96-99: teeme ettepaneku täiendada IFS § 307 sõnastust viisil, et ka pensionifondivalitseja võib taotleda tegevusluba koos õigusega osutada nn MiFID-teenustest vähemalt väärtpaberiportfelli valitsemist ja investeerimisenõustamist. Kui pensionifondivalitseja vastab relevantsetele nn MiFID-nõuetele, ei peaks seadus takistama ka temal vastavat tegevusluba taotleda. Nt võib esineda olukord, kus pensionifondivalitseja, kes kuulub suuremasse finantsgruppi, soovib osutada grupisisestel (teistele samasse gruppi kuuluvatele juriidilistele isikutele) väärtpaberiportfelli valitsemise teenuseid (nn grupisisene vara investeerimise funktsioonide tsentraliseerimine).	Mitte arvestatud	Ettepanekuga ei ole kahjuks võimalik arvestada. EL õiguseaktidest tulenevalt (CRD, MiFID, UCITS, AIFMD) saavad investeerimisteenusel osutada EL-s üksnes tegevusloaga krediidiasutused, investeerimisühingud ja UCITS või AIF fondide valitsejad. Väikefondivalitsejad ega muud fondivalitsejad seda teenust osutada ei saa. Seega, kui pensionifondi valitseja soovib osutada investeerimisteenusel, eeldab see eurofondi või alternatiivfondi valitsemist ja vastavat tegevusluba (vt MiFID põhjenduspunkt nr 38, UCITS 2009/65 artikkel 6, AIFMD 2011/61/EU artikkel 6).
	§ 1 p 125: teeme ettepaneku täiendada muudetavat IFS § 364 lg-t 7 viisil, et ka pensionifondi osakute turustamist ei peeta outsourcinguks. Praegu kasutab eelnõu järgmist sõnastust: „Edasiandmiseks ei loeta fondi osakute, aktsiate või osade turustamist väärtpaberituruseaduse alusel.“ Pensionifondi osakute turustamine ei toimu suures ulatuses väärtpaberituruseaduse alusel (see ei ole nn MiFID-teenus), seega peaks seda tegevust jätkuvalt kategoriseerima outsourcinguks, kuna fondi pakkumine on fondi valitsemise alaliik vastavalt IFS § 305 lg 2 p-le 3.	Mitte arvestatud	Eelnõus sisalduva IFS § 364 lõige 7 arvestab muuhulgas ka seda, et fondi osakute, aktsiate või osade turustamisel kohaldub väärtpaberituruseadus (MiFID-i nõuded). Kuigi turustamise edasiandmisele ei kohaldata siin IFS-i tegevuse edasiandmise regulatsiooni, ei jää selline tegevus ise regulatsiooni alt välja. Pensionifondi osakute turustamist selliselt eraldi reguleeritud ei ole, mistõttu ei pea me võimalikuks antud ettepanekuga arvestada.

	Määrus „Pensionifondi riskitaseme määramise tingimused ja kord“ § 4: sättes võiks täpsustada, et fondivalitseja võib volatiilsuse arvutamisel kasutada representatiivse võrdlusportfelli tootlust ka muudel juhtudel, kui see on tema hinnangul asjakohane. Nt elutsüklifondide puhul ei pruugi teatud hetkedel ajaloolise tegeliku tootluse kasutamine olla asjakohane, kuna portfelli sihtosakaalud on muutumises.	Arvestatud	Rahandusministri määruse eelnõu koostamisel tehakse vastav täiendus.
LUMINOR PENSIONS ESTONIA AS			
	1. Eelnõu § 1 p 27. Palume kooskõlla viia eelnõus sätestatud IFS § 74 lõike 2 punkti 1 muudatuse ja vastava selgituse eelnõu seletuskirjas. Eelnõu kohaselt IFS § 74 lõike 2 punktis 1 asendatakse sõnad „fondi vara investeeritakse ja millises ulatuses“ sõnadega „ja regiooni fondi vara investeeritakse ning kas ja millises ulatuses kasutab fond investeerimisel aktiivset või passiivset investeerimisstrateegiat“. Seletuskirjas on sama punkti muudatuse osas selgitatud, et „Investeeringuid puudutavalt täpsustatakse, et prospektis tuleb investori jaoks lahti kirjutada muu hulgas ka see, millisesse regiooni fondi vara investeeritakse ja millises ulatuses ning kas fond kasutab investeerimisel aktiivset või passiivset investeerimisstrateegiat.“ Seega eelnõud lugedes puudutab „millises ulatuses“ lahti kirjutamise nõue fondi aktiivset või passiivset investeerimisstrateegiat, samas kui seletuskirja järgi on see mõeldud täpsustama, millises ulatuses millistesse regioonidesse fondi vara investeeritakse. Palume eeltoodud regulatsioon ja selgitus üle vaadata ning vajadusel täpsustada eelnõu sätet ja kohandada seletuskirja, et need kajastaks üheselt mõistetavalt regulatsiooni tegelikku mõtet.	Arvestatud	Korrektne on eelnõu sõnastus, seletuskirja teksti on vastavalt parandatud.
	2. Eelnõu § 1 p 47. Palume täiendavalt selgitada/täpsustada seletuskirjas toodud infot pensionifondide põhiteabe asendamise kohta võrdlustabeliga ning pensionifonde käsitleva võrdlustabeli avalikustamise nõuet. IFS § 11 lõige 4 sätestab, et põhiteave käesoleva seaduse tähenduses on fondi avalikuks pakkumiseks koostatav lühidokument, milles kajastatakse üksnes õigusaktidega sätestatud ulatuses fondiga seotud peamine teave. Eelnõu punkti 47 kohaselt muudetakse kehtinud nõudeid pensionifondide põhiteabele, sätestades muudetud §-s 94 pensionifondi põhiteave ja sellele esitatavad nõuded. Sama paragrahvi lõige 6 sätestab, et pensionifondi valitseja on kohustatud esitama registripidajale käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–6 sätestatud andmed pensionifondi põhiteabe avaldamiseks /.../. Lõike 8 kohaselt pensionifondi põhiteave tehakse kättesaadavaks registripidaja veebilehel avaldatud kohustuslike ja vabatahtlike pensionifondide võrdlustabelitena. Pensionifondi osakute pakkumise ja pensionifondi kohta teabe avalikustamise korral tuleb kasutada pensionifondi põhiteavet samal kujul, nagu see on käesoleva lõike kohaselt avaldatud.	Arvestatud / selgitatud	Eelnõusse on lisatud IFS § 11 lg 4 muudatus. Lõikesse lisatakse teine lause, mis täpsustab põhiteabe vormi pensionifondide puhul: „Pensionifondi, välja arvatud tööandja pensionifondi, ja PEPP-ina registreeritud pensionifondi, eurofondi või alternatiivfondi, puhul lühidokumenti ei koostata ja fondi põhiteave kajastatakse registripidaja veebilehel avaldatud võrdlustabelis.“. Eelnõusse on lisatud ka IFS § 93 täpsustused, mis teevad vajalikud erandid §-st 81. IFS § 93 lõige 1 sõnastatakse järgmiselt: „(1) Pensionifondi valitseja asukohas ja fondivalitseja või selle konsolideerimisgrupi, millesse fondivalitseja kuulub, veebilehel peab igal isikul olema võimalus tasuta tutvuda käesoleva seaduse § 81 lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud dokumentidega ning tööandja pensionifondi ja PEPPina registreeritud pensionifondi, eurofondi või alternatiivfondi puhul sama paragrahvi lõike 2 punktis 4 nimetatud dokumendiga.“ IFS § 93 lisatakse lõige 1²: „(1²) Käesoleva seaduse §-s 94 sätestatu kohase pensionifondi põhiteabega peab igal isikul olema võimalik tutvuda ka pensionifondi valitseja asukohas ning fondivalitseja või selle

	Seega sätestab eelnõu võrdlustabeli avaldamise kohustuse registripidajale ning pensionifondi valitseja jaoks on fondi põhiteabe kättesaadavaks tegemine reguleeritud sarnaselt kehtivale korrale IFS §-s 81. Segadust tekitab antud juhul seletuskirja lõik: "Eelnõu asendab pensionifondide põhiteabe dokumendi kõiki vastava samba pensionifonde käsitleva võrdlustabeliga. Võrdlustabel peab olema kättesaadav fondivalitsejate veebilehtedel ja ka pensioniregistri pidaja veebilehel. Samuti peab selle kasutamine olema pensionifondide müügitöös kohustuslik." Selgituse osa, mille kohaselt „võrdlustabel asendab põhiteabe dokumendi“ ning „võrdlustabel peab olema kättesaadav ka fondivalitsejate veebilehtedel“, ei kattu eelnõus sätestatuga ning meie hinnangul ei ole selline (seletuskirjas esitatud) regulatsioon ka mõistlik. Seadust ja eelnõud koos lugedes on pensionifondi põhiteave fondi avalikuks pakkumiseks koostatav lühidokument (IFS § 11 lg 4) ning võrdlustabel on kõigi pensionifondi valitsejate sisendil põhinev info, mida avaldab registripidaja. Seega on tegemist kahe erineva „dokumendiga“. Fondivalitsejatel puudub nõue esitada teistele fondivalitsejatele sisend oma fondi põhiteabe andmete kohta, seega ei ole asjakohane (ja eelnõuga kooskõlas) seletuskirjas viidatud nõue, et fondivalitsejad peavad võrdlustabelit oma veebilehtedel kättesaadaval hoidma. Kuna puudub mehhanism, kuidas fondivalitsejad saavad teistelt pensionifondide valitsejalt teavet fondi põhiteabe andmete uuendamise kohta, siis ei ole fondivalitsejatel mõistlikult võimalik tagada, et võrdlustabelis esitatav teave on tõene ning ei ole eksitav.		konsolideerimisgrupi, millesse fondivalitseja kuulub, veebilehel peab olema vähemalt viide registripidaja veebilehel avaldatud vastavalt kohustusliku või vabatahtliku pensionifondi võrdlustabelile.“ Eelnõus esitatud IFS § 94 lõike 8 teine lause ütleb ära, et pensionifondi osakute pakkumise ja pensionifondi kohta teabe avalikustamise korral tuleb kasutada pensionifondi põhiteavet samal kujul, nagu see on registripidaja veebilehel avaldatud. Pensionifondivalitseja võib seega neid samu võrdlustabeleid peegeldada ka oma või konsolideerimisgrupi, millesse ta kuulub, veebilehel. Sellist kohustust pensionifondi valitsejal aga ei ole. Piisav on, kui veebilehel on viited Pensionikeskuse veebis kättesaadavaks tehtud võrdlustabelitele. Kohustusliku pensionifondi puhul vastavalt kohustuslike pensionifondide võrdlustabelile ja vabatahtliku pensionifondi puhul vabatahtlike pensionifondide võrdlustabelile. Vastavad täpsustused on tehtud ka seletuskirjas.
	3. Eelnõu § 1 p 47. Palume eelnõus täpsustada, millist muudatust pensionifondi põhiteabes esitavas Eesti investeeringute osakaalus pensionifondi vara puhasväärtusest (uus IFS § 94 lg 1 p 3) tuleb käsitada olulise muutusena, millest vastavalt uues sõnastuses IFS § 94 lõike 6 teisele lausele tuleb teavitada registripidajat jooksvalt. Eelnõuga muudetava IFS § 94 lõike 6 kohaselt: Pensionifondi valitseja on kohustatud esitama registripidajale käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–6 sätestatud andmed pensionifondi põhiteabe avaldamiseks ning uuendama neid igal kalendriaastal, hiljemalt jaanuari lõpuks. Kui andmed muutuvad oluliselt kalendriaasta jooksul, on pensionifondi valitseja kohustatud uuendama registripidajale esitatud andmeid jooksvalt. Eelnõust ega seletuskirjast ei selgu, millist muudatust lõike 1 punkti 3 kohaselt põhiteabes esitatud Eesti investeeringute osakaalus tuleb pidada oluliseks. Normi üheselt mõistetavuse tagamiseks ning võimalikel erinevatel tõlgendustel põhineva praktika ennetamiseks palume lisada asjakohane täpsustus eelnõusse ning selgitused seletuskirja.	Mitte arvestatud /selgitatud	Viitamist olulistele muudatustele, olulisele mõjule, olulisele erinevusele jne on IFS-s kasutatud ohtralt, olulisuse sisustamine on aga valdavalt jäetud fondivalitseja pädevusse. Sama kehtib ka pensionifondi põhiteabes esitatava Eesti investeeringute osakaalu muutuse puhul. Üldine eeldus on, et põhiteabes on esitatud näitajad eelmise kalendriaasta lõpu seisuga. Eelnõus esitatud IFS § 94 lõike 6 teine lause annab fondivalitsejale võimaluse uuendada andmeid jooksvalt, kui toimunud on oluline muutus, mille kajastamist fondivalitseja peab osakuomanike teavitamise seisukohast sedavõrd tähtsaks, et muudatus oleks vaja teha enne tavapärast põhiteabe näitajate muutmist. Mõistame, et olulise muutuse defineerimine numbriliselt oleks fondivalitseja jaoks mõnes mõttes lihtsam. Sellega ei oleks aga võimalik tagada, et andmeid jooksvalt muudetakse selliselt, nagu on sätte mõte olnud. Näiteks oleks Eesti investeeringute osakaalu tõus 1%-lt 2%-le fondi vaatest suur muutus, osakuomanike vaates oleks see aga ebaoluline (kontekstiks on küsimus, kas andmeid oleks vaja muuta jooksvalt). Eesti investeeringute osakaalu tõus näiteks 1%-lt 10%-le oleks aga arvestatav. Ja samas, märgilise

	Sarnaselt on õigusselgus tagatud rahandusministri määruses “Nõuded avalikustamisele kuuluvate fondi aruannetele“, mille § 7 lõike 4 kohaselt: Lõike 3 punktis 1 nimetatud olulise suurusega allahindlusena käsitatakse üksnes fondivalitseja enda metoodika kohaselt tehtud allahindlusi, mis on suuremad kui kümme protsenti.		tähtsusega võib olla ka muudatus, mis toob Eesti investeringute osakaalu 1%-le pensionifondi puhul, mis varasemalt selliseid investeringuid üldse ei ole teinud. Fondivalitseja saab eelnõu järgi ise kõiki asjaolusid hinnates otsustada, kas osakaalu muutus on sedavõrd oluline, et selle peaks põhiteabes jooksvalt ära muutma. Selgitus on lisatud ka eelnõu seletuskirja.
AS LHV VARAHALDUS			
	1. Eelnõu § 1 punktiga 4 täiendatakse Investeeringufondide seaduse (edaspidi <i>IFS</i>) § 29 lõiget 1 punktiga 8¹, millega kehtestatakse eurofondide ja mittekinniste alternatiivfondide puhul kohustus kirjeldada fondi likviidsusriski juhtimiseks rakendatavaid meetmeid. Nii nagu seletuskirjas on selgitatud, nimetatud säte tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 2009/65/EL (edaspidi <i>direktiiv</i>) ning ei ole pensionifondide suhtes kohaldatav. Kehtiva IFS § 43 lõike 1 sõnastuse kohaselt viidatakse pensionifondi tingimuste kohustusliku sisu määramisel § 29 lõike 1 punktidele vahemikuna („8–12“). Selline viitamisviis ei ole normitehniliselt hea lahendus, kuna muudatuste lisandumisel § 29 lõikesse 1 võib kaasa tuua soovimatult regulatsiooni laienemise pensionifondidele ilma, et see vajalik oleks. Eelnõuga lisanduva § 29 lõike 1 punkti 8¹ kontekstis muutub nimetatud probleem aktuaalseks, kuna pensionifondid ei kuulu direktiivi kohaldamisalasse ning seetõttu ei ole põhjendatud kõnealuse nõude kohaldamine pensionifondidele. Õigusselguse huvides on pensionifondide osas vajalik vastav erand selgesõnaliselt sätestada. Teeme ettepaneku: Muuta § 43 lõiget 1 ja sõnastada järgmiselt: „(1) Pensionifondi tingimused peavad lisaks käesoleva seaduse § 29 lõike 1 punktides 1, 2, 5, 6, 8, 9, 10, 11 ja 12 sätestatule sisaldama järgmist.“ Alternatiivselt, kui eelnõu koostaja peab vajalikuks säilitada viitamine vahemikuna, teeme ettepaneku täiendada § 29 lõiget 1 uue lausega järgmises sõnastuses: „Käesoleva lõike punktis 8¹ sätestatud ei kohaldata pensionifondide suhtes.“	Arvestatud	IFS § 29 lõikesse 1 eelnõus lisatud punkt 8 ¹ küll ütleb selgelt, et seda kohaldatakse juhul, kui fondi näol on tegemist eurofondiga või mittekinnise alternatiivfondiga. Korrektsuse huvides on eelnõusse lisatud ka IFS § 43 lõike 1 muudatus, kus tehakse vajalikud täpsustused ka IFS § 29 lg 1 viidetes.
	Eelnõu § 1 punktiga 26 muudetakse IFS § 74 lõike 1 punkti 9, nähes ette, et fondi prospektis tuleb avalikustada IFS § 57 kohaselt fondi jaoks valitud likviidsusriski juhtimise meetmete kasutamise tingimused ja asjaolud. IFS § 74 lõike 1 punkti 9 muudetud sõnastus eeldab, et fondi jaoks valitud likviidsusriski juhtimise meetmete kasutamise tingimused ja asjaolud on sisuliselt kindlaks määratud. Nimetatud tingimused ja asjaolud tulenevad direktiivi artikli 18a lõike 5 alusel vastuvõetavast komisjoni delegeeritud määrusest, mida ei ole käesolevaks ajaks veel vastu võetud. Direktiivi artikli 18a lõikest 2 tuleneb eurofondile kohustus valida vähemalt kaks asjakohast likviidsusriski juhtimise vahendit ning lisada need fonditingimustesse või põhikirja, kuid direktiiv ei näe ette kohustust sätestada nende vahendite üksikasjalikke kasutamise tingimusi fondi prospektis, ega muudes	Arvestatud	IFS § 74 lg 1 p 9 jõustumist on eelnõus muudetud. Samuti on eelnõusse lisatud muudatus, mis välistab uues sõnastuses p 9 kohaldumise pensionifondidele (pensionifondidele jääb seni kehtinud regulatsioon).

	fondi dokumentides enne delegeeritud määruse jõustumist. Lisaks on Komisjoni delegeeritud määruses ette nähtud üleminekuaeg enne 16. aprilli 2026 asutatud eurofondidele, mille kohaselt loetakse need fondid nõuetele vastavaks kuni 16. aprillini 2027. Seega ilma selgesõnalise üleminekusätteta tekiks olukord, kus siseriiklik kohustus fondi dokumentide sisule rakenduks juba asutatud eurofondidele varem kui Euroopa Liidu õigus seda ette näeb. Õigusselguse ja Euroopa Liidu õigusega kooskõla tagamiseks on vajalik siduda § 74 lõike 1 punkti 9 muudetud sõnastuse kohaldamine EL õigusest tuleneva üleminekuaajaga. Lisaks kehtiva IFS-i kohaselt näeb § 74 lõike 1 punkt 9 ette üksnes osakute või aktsiate väljalaskmise või tagasivõtmise peatamise tingimuste avalikustamise prospektis. Eelnõuga laiendatakse sätte reguleerimisala, nähes ette kohustuse avalikustada § 57 kohaselt fondi jaoks valitud likviidsusrisi juhtimise meetmete kasutamise tingimused ja asjaolud. Nii nagu eelpool märgitud, ei kohaldu Direktiiv pensionifondidele, seega tuleb pensionifondidele § 74 lõike 1 punkti 9 osas erisus kehtestada.		
	2. Eelnõu § 1 punktidega 42 ja 43 tehtavad IFS § 93 lg 1 ja lg 2 muudatused seoses kohustusliku pensionifondi investeringute aruande ärakaotamisega on fondivalitsejate jaoks positiivne muudatused, võimaldades igal fondivalitsejal endal otsustada, milliseid andmeid fondi kohta regulaarselt investoritele ja avalikkusele fondi kohta teatavaks teha. Investeringute aruanne on keskmisele investorile pigem raskesti loetav ning ei anna kõige paremat ülevaadet fondi portfelli ja selles kuu jooksul tehtud muudatuste kohta. Samas andis see nendele investoritele, kes olid valmis seda läbi töötama, olulist infot fondi kohta kuise regulaarsusega. Juhul, kui investeringute aruanne ei vastanud kõige paremini keskmise investori vajadustele, võiks selle ärakaotamisel siiski kehtestada miinimumnõuded investorile fondi kohta igakuiselt esitatavatele andmetele. Muul juhul ei oleks fondivalitsejal sagedamini kui korra aastas kohustust fondi portfelli kohta infot avaldada. Investeringute aruande asemel võiks fondivalitseja igakuiselt fondi kohta avaldada näiteks järgnevad andmed: • Portfelli jaotus: varaklasside jaotus (aktsiad/võlakirjad/raha/alternatiivid), sektorid, riigid/piirkonnad, valuutad; • Suurimad positsioonid: top 10 suurimat investeringut; • Kommentaar turu ja fondi tulemuse kohta: fondi tootluse peamised mõjutajad: suurimad positiivsed/negatiivsed panustajad, positsioneerimise ja riskide muutused (mida suurendati/vähendati, miks). Lisaks IFS § 93 lg 1 viitab IFS § 81 lõike 2 punktides 1, 2 ja 4 nimetatud dokumentidele, millega peab igal isikul fondivalitseja veebilehel olema võimalik tutvuda. Punkti 4 all on välja toodud nii prospekt kui ka põhiteave. Põhiteave ei ole eelnõuga kavandatavate	Arvestatud osaliselt	Eelnõu kohaselt hakatakse edaspidi avalikustama pensionifondide investeringute andmeid Finantsinspeksioonile esitatud järelevalvelise aruandluse põhjal. Fondivalitseja võib soovi korral avaldada oma pensionifondi investoritele täiendavat infot investeringute kohta, mida ta kohaseks peab ja sagedusega, mida vajalikuks peab. Ettepanekut IFS § 93 lõike 1 kohta on arvestatud. Eelnõusse on lisatud muudatus, millega antakse lõikele 1 uus sõnastus ning täiendatud paragrahvi uue lõikega ¹²: „(1) Pensionifondi valitseja asukohas ja fondivalitseja või selle konsolideerimisgrupi, millesse fondivalitseja kuulub, veebilehel peab igal isikul olema võimalus tasuta tutvuda käesoleva seaduse § 81 lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud dokumentidega ning töandja pensionifondi ja PEPPina registreeritud pensionifondi, eurofondi või alternatiivfondi puhul sama paragrahvi lõike 2 punktis 4 nimetatud dokumendiga. (¹²) Käesoleva seaduse §-s 94 sätestatu kohase pensionifondi põhiteabega peab igal isikul olema võimalik tutvuda ka pensionifondi valitseja asukohas ning fondivalitseja või selle konsolideerimisgrupi, millesse fondivalitseja kuulub, veebilehel peab olema vähemalt viide registripidaja veebilehel avaldatud vastavalt kohustusliku või vabatahtliku pensionifondi võrdlustabelile.“

	muudatuste kohaselt enam eraldi dokument, seega oleks selgem, kui sellele oleks eraldi viidatud. Laiemalt võiks kaaluda põhiteabe mõiste asendamist mingi muu nimetusega, mis annab parema ülevaate selle kohta, millega tegemist on. Hetkel on eelnõu teksti lugedes kohati keeruline aru saada, kas põhiteave on iga fondi puhul tema kohta tabelis avaldatavad andmed või kogu tabel.		
	3. Eelnõu § 1 punktiga 47 muudetakse IFS § 94. 3.1. IFS § 94 lõike 1 punkti 4 osas on võrreldes hetkel Pensionikeskuse veebilehel pensionifondide kohta esitatavate andmetega positiivne muudatus see, et eristatakse aktiivseid ja passiivseid fonde, seejuures automaatselt eeldamata, et passiivsete fondide puhul on tegemist indeksfondidega. Siiski võiks kaaluda ka indeksfondide eraldi väljatoomise võimaluse alles jätmist, kui see tehniliselt liiga keerukas ei ole.	Mitte arvestatud	Uue põhiteabe lahenduse puhul on eesmärgiks hoida võimalikult lihtsat joont, kuid pakkuda samal ajal pensionifondi investoritele ja potentsiaalsetele investoritele kõige olulisemat infot pensionifondide kohta. Eelistame võrdlustabelis passiivsetele fondidele ha indeksfondidele eraldi kategooriaid mitte tekitada, kuivõrd need fondid on oma investeerimispõhimõtelt väga sarnased. Enamasti järgivad ka passiivsed fondid mõnda indeksit või kasutavad indeksilähedast strateegiat, mistõttu tavainvestori jaoks on nende erinevus väike ja võib olla raskesti mõistetav. Eraldi kategooriate loomine võib seetõttu tekitada inimestes segadust ning muuta tabeli keerulisemaks ilma, et see annaks sisuliselt rohkem kasulikku infot. See, kas ja millises ulatuses kasutatakse investeerimisel aktiivset või passiivset investeerimisstrateegiat ning sealhulgas kui fondi vara investeerimisel järgitakse kindlat indeksit, siis kas tegemist on fondi tootluse võrdlemise alusega või seisneb fondi investeerimispoliitika kindla indeksi järgimises, tuleb eelnõu kohaselt siiski edaspidi selgelt välja tuua pensionifondi prospektis.
	3.2. IFS § 94 lõike 1 punkti 5 osas võiks olla välja toodud, et mõeldud on fondi puhul kohaldatavat valitsemistasu määra ja mitte prospektijärgset. Kohustuslike pensionifondide puhul ei anna prospektijärgse määra väljatoomine suure osa fondide puhul investoritele infot selle kohta, kui suure osa fondi kogukulu määrast moodustab valitsemistasu.	Arvestatud osaliselt	Seletuskirjas on täpsustatud, et mõeldud on tegelikku valitsemistasu määra, mitte prospektijärgset. Küsimust on võimalik vajadusel täpsustada ka põhiteabes esitatavate näitajate määramise tingimusi ja korda täpsustava rahandusministri määrusega.
	3.3. IFS § 94 lõike 1 punkti 7 puhul on seletuskirjas toodud tabeli näidises ning eelnõu tekstis toodud erinevad perioodid. Seletuskirjas on 2, 5 ja 10 aastat ning eelnõu tekstis 1, 5 ja 10.	Arvestatud/selgitatud	Eelnõus on õiged perioodid. Seletuskirja on vastavalt parandatud.
	3.4. IFS § 94 lõikes 3 toodud Eesti investeringute definitsioon on fondivalitseja hinnangul selgelt ja arusaadavalt sõnastatud ning arvestades, et osakaal tuleb fondide kohta arvutada üksnes korra aastas, ei ole fondivalitsejale ka liigselt töömahukas.	Teadmiseks võetud	
	3.5. IFS § 94 lõike 4 ja lõike 7 puhul ei ole fondivalitseja hinnangul jooksvate tasude arvutamise metodoloogia sätestamine sellisel kujul piisav, tagamaks ühetaolist kohaldamist. Lisaks, lõike 4 viitab üksnes fondi arvel kantavatele tasudele ja kuludele, samas fondivalitsejate poolt hetkel järgitavad UCITS KID-i jooksvate tasude näitaja arvutamise põhimõtted loevad lisaks selle tasu alla ka alusfondide jooksvad tasud. Neid aga ei tasuta pensionifondi arvel ehk siis nad ei ole hetkel lõikega 4 hõlmatud. Puudu on ka järgnev:	Arvestatud	Eelnõus on sõnastust parandatud nii, et jooksvate tasude arvutamisel tuleb sisse arvestada ka alusfondide tasud. Rahandusministri määrusega täpsustatakse muu hulgas ka jooksvate tasude arvutamise meetodikat.

	a) Jooksvate tasude näitaja täpsusaste (kahe komakoha täpsusega); b) Fondi keskmise mahu leidmise põhimõte; c) Alusfondide kulumäära arvestamise põhimõte olukorras, kus investering pole fondis terve aasta vältel, see võõrandatakse aasta jooksul või selle osakaal muutub oluliselt; d) Nende fondide jooksvate tasude arvestamise põhimõtted, mis ise jooksvate tasude määra avaldama ei pea; e) Uute fondide puhul kasutatav lähenemine.		
	3.6. Lõike 7 puhul võiks prognoosi kohaldamine olla lubatud eelkõige olulise muudatuse korral. Samuti ei tule üheselt välja, milliseid andmeid peale muutunud valitsemistasu veel on lubatud prognoosida. Võttes arvesse seda, et II samba pensionifondide puhul kasutatakse jooksvate tasude näitajat ka loosifondide valikul, on oluline, et näitaja arvutamise põhimõtted oleksid selged ning ei jäta liigset paindlikkust – seega oleks mõistlik need põhimõtted reguleerida eraldi määruses, nagu on tehtud riskiklassiga.	Arvestatud	Eelnõus on määruse volitusnormi muudetud, et see hõlmaks peale fondi riskitaseme ka teisi näitajaid, mis põhiteabes esitatakse. Tasu arvutamise meetodikat on plaanis täpsustada selle määrusega.
	3.7. Lisa 1 – kuigi senise 7 riskitaseme asemel oleks edaspidi ainult 3, võib fondi volatiilsus siiski olla 5% või 15% lähedal, mis tekitaks olukorra, kus riskitase mingil perioodil sagedasti muutub. Selle ärahoidmiseks, et põhiteabe andmeid ka sagedasti muutma peaks, võiks selliste olukordade tarbeks kehtestada näiteks põhimõtte, et riskitase muutub üksnes siis, kui 16 nädala jooksul ei ole ühtegi nädalat, mil määruse kohaselt leitud riskitase oleks sama, kui avaldatud riskitase.	Teadmiseks võetud	Kõnealust küsimust täpsustatakse rahandusministri määrusega.
	3.8. IFS § 94 lõike 8 osas ei saa fondivalitsejal olla kohustust avaldada pensionifondide võrdlustabelit oma veebilehel, kuna võrdlustabelis toodud tootluse andmed muutuvad iga päev jooksvalt vastavalt sellele, kuidas andmed Pensionikeskusele laekuvad. Seetõttu ei suuda fondivalitseja mõistlikult tagada, et fondivalitseja veebilehel avaldatud võrdlustabelis olev info on igal ajahetkel kooskõlas Pensionikeskuse veebilehel avaldatud võrdlustabelis oleva infoga. Kuna igal ajahetkel korrektne info saab olla üksnes Pensionikeskuse veebilehel, siis tuleks fondivalitseja puhul piirduda kohustusega avalikustada fondivalitseja veebilehel üksnes viide Pensionikeskuse veebilehel asuvale pensionifondide võrdlustabelile (IFS § 93 lg 1, § 81 lg 2 p 1, 2 ja 4 koosmõjus eelnõu IFS § 94). Fondivalitsejal peab jääma siiski õigus avaldada fondivalitseja enda pensionifondide kohta võrdlustabelis sisalduv info ka oma veebilehel, et tagada vastava info kättesaadavus klientidele ka juhul, kui Pensionikeskuse veebileht ei ole mistahes põhjusel kättesaadav (nt tehniline rike, küberrünnak vmt).	Selgitatud	Eelnõus esitatud IFS § 94 lõike 8 teine lause ütleb ära, et pensionifondi osakute pakkumise ja pensionifondi kohta teabe avalikustamise korral tuleb kasutada pensionifondi põhiteavet samal kujul, nagu see on registripidaja veebilehel avaldatud. Pensionifondi valitseja võib seega neid samu võrdlustabeleid peegeldada ka oma või konsolideerimisgrupi, millesse ta kuulub, veebilehel. Sellist kohustust pensionifondi valitsejal aga ei ole. Piisav on, kui veebilehel on viited Pensionikeskuse veebis kättesaadavaks tehtud võrdlustabelitele. Kohustusliku pensionifondi puhul vastavalt kohustuslike pensionifondide võrdlustabelile ja vabatahtliku pensionifondi puhul vabatahtlike pensionifondide võrdlustabelile. Eelnõusse on lisatud ka IFS § 93 täpsustused, mis teevad vajalikud erandid §-st 81, so IFS § 93 uues sõnastuses lg 1 ja lisatud lg 1²: „(1) Pensionifondi valitseja asukohas ja fondivalitseja või selle konsolideerimisgrupi, millesse fondivalitseja kuulub, veebilehel peab igal isikul olema võimalus tasuta tutvuda käesoleva seaduse § 81 lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud dokumentidega ning tööandja pensionifondi ja PEPPi registreeritud pensionifondi, eurofondi või alternatiivfondi puhul sama paragrahvi lõike 2 punktis 4 nimetatud dokumendiga.

			(¹²) Käesoleva seaduse §-s 94 sätestatu kohase pensionifondi põhiteabega peab igal isikul olema võimalik tutvuda ka pensionifondi valitseja asukohas ning fondivalitseja või selle konsolideerimisgrupi, millesse fondivalitseja kuulub, veebilehel peab olema vähemalt viide registripidaja veebilehel avaldatud vastavalt kohustusliku või vabatahtliku pensionifondi võrdlustabelile.“ Vastavad täpsustused on tehtud ka seletuskirjas.
	3.9. Pensionifondide võrdlustabeli kasutamine pensionifondide turustamisel. Eelnõuga kohustatakse pensionifondi osakute pakkumise ja pensionifondi kohta teabe avalikustamisel kasutama pensionifondide võrdlustabelit samal kujul, nagu see on avaldatud Pensionikeskuse veebilehel. Finantsinspektsiooni juhendi „Kohustusliku pensionifondi osakute turustamise nõuded“ kohaselt tuleb pensionifondi turustamisel selgitada kliendile kättesaadavaks tehtud pensionifondi dokumentatsiooni olulisi aspekte. Kuivõrd pensionifondide võrdlustabelis sisalduvad andmed kõigi kohustuslike pensionifondide kohta, siis palume eelnõus selgesõnaliselt välja tuua, et fondivalitseja ei ole enda fondide turustamisel kohustatud tutvustama/selgitama kliendile pensionifonde, mida fondivalitseja ise ei valitse.	Arvestatud	IFS § 94 lõike 8 sõnastust on täpsustatud vastavalt: „(8) Pensionifondi põhiteave tehakse kättesaadavaks registripidaja veebilehel avaldatud kohustuslike ja vabatahtlike pensionifondide võrdlustabelitena. Pensionifondi osakute pakkumise ja pensionifondi kohta teabe avalikustamise korral tuleb kasutada pensionifondi põhiteavet samal kujul, nagu see on käesoleva lõike kohaselt avaldatud, kuid viimane ei eelda, et pensionifondi valitsejal või kontohalduril oleks kohustus anda selgitusi nende pensionifondide kohta, mille osakuid ta ei paku.“
	4. Eelnõu § 1 punktiga 107 täiendatakse IFS-i § 321 lõikega 1¹, mille puhul jääb segaseks, miks tegevuse edasiandmise kokkulepe ja äriplaan on eraldi lõikesse, mitte lõike 1 punktide alla lisatud. Lõike 1¹ esimene lause kordab sisuliselt sama, mida lõige 1 ise ütleb. Lisaks palub Fondivalitseja ka siin täiendava teavituskohustuse vajadust kaaluda ning kehtestada üksnes ulatuses, milles see kas Euroopa Liidu õigusest tulenevalt vajalik on.	Arvestatud	Eelnõus on loobutud uue lõike lisamisest, mis võis tõepoolest segadust tekitada. Tulenevalt nii eurofondide direktiivi viimastest muudatustest kui alternatiivfondide direktiivi juba kehtivast tekstist tuleb tegevusloa andmise aluseks olnud asjaolude muutumise puhul teavitadagi Finantsinspektsiooni olulistest muutustest ning seda tuleb teha enne selliste muudatuste elluviimist. Vastavalt on täpsustatud IFS § 321 lõike 1 preambulit, lisatud sellesse lõikesse uued punktid 8 ja 9 ning muudetud sellest tingituna ka § 330 lõike 4 esimest kahte lauset.
	5. Täiendavad ettepanekud: 5.1. IFS § 82 osas küll eelnõuga muudatusi tehtud ei ole, aga vähemasti pensionifondide osas oleks seoses põhiteabe tabeli nõuete kehtestamisega mõistlik üle vaadata ka tootluse avalikustamise nõuded laiemalt. Kuigi põhiteabe tabeli puhul § 82 nõudeid täitma ei pea, ei ole mõistlik pensionifondi investorile väga paljude erinevate perioodide tootluse andmete esitamine. Fondi turustamisel tuleks arvestada mõlemate nõuetega. Senini on IFS § 82 lg 4 kohaselt fondi kahe, kolme ja viie kalendriaasta keskmise tootluse avalikustamise nõue taganud selle, et fondide kohta esitatakse andmed kindlate, seaduses sätestatud perioodide kohta. Muus osas on fondivalitsejal olnud vabadus tootluse avalikustamise periood ise valida. Nüüd, mil põhiteabe tabelis on iga fondi kohta välja toodud konkreetset perioodi, võiks needsamad perioodid kuuluda ka kahe, kolme ja viie kalendriaasta keskmiste tootluste asemel vähemalt pensionifondide tootluse avalikustamisel esitamisele. Seejuures võiks võrdlusperioodi viimane kuupäev olla kas tootluse avalikustamisele eelneva kalendrikuu lõpp või muu võimalikult värske seis. Teeme ettepaneku:	Arvestatud	Eelnõusse on lisatud IFS § 93 täiendamine lõikega 2²: „(²²) Pensionifondi tootluse avaldamise suhtes ei kohaldata käesoleva seaduse § 82 lõike 2 esimeses lauses ega lõike 4 esimeses lauses sätestatud. Piisava tegevusajaloo olemasolu korral avalikustatakse pensionifondi tootlus vähemalt viimase 12 kuu kohta ning tootluse avaldamisel peab pensionifondi piisava tegevusajaloo olemasolu korral esitama ka fondi keskmise tootluse viimase ühe, viie ja kümne kalendriaasta kohta.“ IFS § 82 kohaldub ka eurofondidele ja alternatiivfondidele, pensionifondi puudutavad erisused on sätestatud IFS §-s 93.

	Muuta IFS § 82, lisades sellesse eraldi sätte pensionifondide kohta: „(4¹) Pensionifondidele ei kohaldata lõikes 4 sätestatud. Pensionifondi piisava tegevusajaloo olemasolu korral peab fondi tootluse avaldamisel esitama fondi keskmise tootluse viimase 1, 5 ja 10 aasta kohta.“ – tundub ok. Lisaks tekkis sätet tervikuna lugedes küsimus ka IFS § 82 lg 2 kohta. See jätab fondivalitsejale võimaluse valida, kas piisava tegevusajaloo olemasolul avaldada tootlus vähemalt kalendriaasta või vähemalt 12 kuu kohta. Küsimusi tekitab just esimene neist kahest – selle sõnastuse kohaselt oleks fondivalitsejal justkui lubatud näiteks oktoobris või novembris kuvada fondi tootlus eelneva kalendriaasta kohta. Fondivalitseja palub võimalusel ka selle lõike sõnastus üle vaadata ning kaaluda viite jätmist üksnes 12 kuu pikkusele perioodile.		
	5.2. Lisaks eelnevale, võiks kaaluda lõikes 5 erandi sätestamist ka fondi olemasolevatele investoritele fondi kohta info saatmisele (kuu või kvartaalsed kirjad fondi käekäigu kohta).	Arvestatud	Eelnõusse lisatud IFS § 93 lõikega 2² nähakse ette ka erisus, et pensionifondi valitseja ja konsolideerimisgrupi, kuhu fondivalitseja kuulub, veebilehel avalikustatavale teabele ei kohaldata IFS § 82 lõike 5 esimeses lauses sätestatud. Seega tuleb piisava tegevusajaloo olemasolu korral pensionifondi kohta alati avalikustada tootlus vähemalt viimase 12 kuu kohta ning tootluse avaldamisel peab (piisava tegevusajaloo olemasolu korral) näitama ka fondi keskmist tootlust viimase 1, 5 ja 10 kalendriaasta kohta.
	5.3. Palume võimalusel eelnõusse sisse viia ka need muudatused, mis on toodud Finantsinspektsiooni poolt Rahandusministeeriumile esitatud ettepanekutes finantssektori halduskoormuse vähendamiseks, eelkõige sise-eeskirjade muudatustest Finantsinspektsiooni teavitamise kohustuse kaotamine, omavahendite muutusest teavitamise kohustuse kaotamine kui kaetus on üle Finantsinspektsiooni täpsustatud lävendi. Nimetatud ettepanekud ei nõua suuri muudatusi eelnõu sisus ega uute põhimõtete väljatöötamist.	Arvestatud osaliselt	Eelnõus on arvestatud nende Finantsinspektsiooni poolt Rahandusministeeriumile esitatud ettepanekutega finantssektori halduskoormuse vähendamiseks, mis puudutavad fondisektorit ja mis ei vaja eelnevat põhjalikumalt analüüsi või korraga kõigi või enamiku finantssektori seaduste muutmist. Viimastega tegeletakse käesolevast eelnõust eraldiseisvalt.
SEB VARAHALDUS			
	1. Investeermisstrateegia IFS § 74 Lõike 2 punkti 1 – Nõustume, et mõisted „aktiivne investeerimine“ ja „passiivne investeerimine“ on finantsturul laialt kasutusel, aga samas ei ole siiski olemas ühtegi täpset definitsiooni, mis on „aktiivne investeerimine“ ja mis on „passiivne investeerimine“. Me nõustume, et neid mõisteid ei olegi vajalik seaduse tasemel eraldi määratleda ja iga fondivalitseja paneb ise paika „aktiivse investeerimise“ ja „passiivse investeerimise“ põhimõtted. Soovitame siiski üle vaadata ja parandada seletuskirja teksti, sest praegu jääb mulje, et kui aktiivselt juhitud pensionifond investeerib mingi osa portfelist indeksfondide kaudu, siis tuleks seda juba pidada passiivselt juhitud portfelli. Meie hinnangul see nii ei ole, sest portfelli ja investeerimist tuleb vaadata tervikuna (portfell koosneb positsioonidest, mis käituvad väga erinevalt võrdlusindeksist ja positsioonidest, mis käituvad sarnasemalt võrreldes võrdlusindeksiga), et kogu portfell käituks nii nagu me	Selgitatud	Pensionifondi prospektis tuleb avada igasugune passiivse investeerimisstrateegia kasutamine (kas ja millises ulatuses kasutatakse).

	eeldame. Lisaks tuleb arvesse võtta seda, et aktiivselt juhitud pensionifondid kasutavad peamiselt indeksfonde taktikaliste panuste tegemiseks. Õigusakti seletuskirjas toodud selgitused ning taustainfo on oluliseks sisendiks õigusnormi hilisemale tõlgendamisele, mistõttu on vajalik tagada, et ka seletuskiri ei sisaldaks vigu ega ebatäpsusi.		
	2. Investeeringute aruanne IFS § 93 – Palume selgitada, mis eesmärgil ja kelle jaoks hakatakse avaldava investeeringute aruandeid Finantsinspektsiooni kodulehel.	Selgitatud	Praegu avaldavad kõik pensionifondid igakuiselt detailse investeeringute aruande. Investeeringute aruanne on mõeldud kõigile II sambaga liitunud inimestele, et oleks võimalik tutvuda pensionifondide investeeringutega ja selle põhjal teha valik sobiva fondi osas. Halduskoormuse vähendamiseks kaotatakse ära pensionifondide enda poolt koostatavad aruanded ja see asendub Finantsinspektsiooni lehel asuva investeeringute infoga, mis koostatakse Finantsinspektsioonile esitatavate aruannete põhjal. Sihtgrupp on sama, mis on praegustel investeeringute aruannetel.
	3. Edukustasu IFS § 93 lõige 4 – Palume kaaluda edukustasu arvestamise põhimõtete täpsustamist. Oleks mõistlik kehtestada kohustus arvestada edukustasu jooksvalt tekkepõhiselt ja võimalikku (eelduslikku) tasu tuleks kliendile põhiteabe võrdlustabelis näidata juba aasta jooksul, mitte alles peale edukustasu tegelikku võtmist. Selles kontekstis soovitame kaaluda ka IFS § 65 ² lõike 4 muutmist. Edukustasu ühekordne arvestamine ja võtmine ei ole meie hinnangul kooskõlas osakuomanike huvidega, sest ei puuduta ühetaoliselt kõiki asjaomase fondi osakuomanikke – neid, kes pärast edukat aastat fondist välja vahetavad, edukustasu praegusel kujul ei mõjuta.	Mitte arvestatud	Edukustasu kehtestamisel juba kaaluti neid argumente ning otsustati antud lahendust mitte kasutada. Edukustasu jooksev arvestamine ei taga, et perioodi lõpus on pensionifondil õigus võtta edukustasu, mistõttu võib tekkida olukord, kus pensionifond võtab edukustasu alusetult. Selline lahendus muudab kogu edukustasu regulatsiooni ja ka arvutamise oluliselt keerulisemaks.
	4. Võrdlustabel IFS § 94 – Siin meie soovitusel ja kommendaarid võrdlustabeli osas: 4.1. Riskitase: seaduses peaks paika panema riskitaseme skaala/liigitused (madal, keskmine, kõrge), aga riskitaseme arvestamise meetoodika võiks jätta iga fondivalitseja enda määratleda. Me ei poolda pakutud volatiilsuse põhist meetoodikat, sest selliselt hakkavad pensionifondid tulevikus liikuma riskitaseme vahel sõltuvalt realiseerunud volatiilsusest finantsturgudel, mis tekitab segadust klientides. Lahendada tuleb ka erinevate ebalikviidsete investeeringutega seotud küsimused, mis paberil on vähe volatiilsed kuna neid ei hinnastata igapäevaselt.	Teadmiseks võetud	Riskitaseme arvutamise meetoodikat täpsustakse rahandusministri määruses.
	4.2. Elutsüklistrateegia: Soovitus on näidata elukaarefonde eraldi ülejäänud pensionifondidest, sest elukaarefondide riskitase muutub ajas, mistõttu tootlusi on ebaõige võrrelda ülejäänud pensionifondidega. Juhul kui elukaarefondide on koos ülejäänud pensionifondidega samas võrdlustabelis, siis elukaarefondide tootlus võiks olla ainult selle perioodi kohta, mille kestel on antud pensionifondi olnud kuvatud riskitasemes ning pikema info puudumisel võiks olla toodud ka vastav selgitus.	Teadmiseks võetud	Riskitaseme arvutamise meetoodikat ja esitamist võrdlustabelis täpsustakse rahandusministri määruses.
	4.3. Jooksvad tasud – Eelnõu kohaselt kaotatakse pensionifondide osas põhiteabele senine eurofondide regulatsioon (IFS § 94 lg 10). See jätab õhku hulga küsimusi tasude arvutamise edasisest meetoodikast,	Teadmiseks võetud	Jooksvate tasude arvutamise meetoodikat täpsustakse rahandusministri määruses.

	samuti näiteks võimalusest kasutada prognoositud jooksva tasu määra, olukorras kus fondivalitseja on kalendri aasta alguses otsustanud valitsemistasu langetada (sellisel juhul oleks ebaõige kuvada põhiteabes ajaloolistel andmetel põhinevat tasu, mis ei arvesta alanenud valitsemistasuga).		
	4.4. Tootlused – seletuskirja tekstist jääb mulje, et näidata tuleb viimase aasta tootlust, aga tabeli järgi tuleb näidata 2 aasta tootlust. Palun täpsustage.	Arvestatud	Seletuskirja on parandatud.
	4.5. Eesti investeringute osakaal – ettepanek on näidata investeringuid Baltikumi, sest paljud kohalikud investeerimisfondid investeerivad kogu Baltikumi ja paljudest Läti ja Leedu ettevõtete poolt emiteeritud väärtipaberitest saab kasu ka Eesti riik nii otseselt (raha investeeritakse siia) kui kaudselt (Läti ja Leedu kaitsetööstuse investeringutest saab kogu Eesti kasu).	Selgitatud	Antud näitaja eesmärk on näidata, kui palju pensionifondide varast investeeritakse Eestisse. Juhul, kui pensionifond investeerib Läti või Leedu investeerimisfondi, mis muuhulgas investeerib ka Eestisse, siis tuleb “look-through” põhimõttel ka sealsed Eesti investeringud võtta arvesse. Metoodikat täpsustatakse rahandusministri määruses.
	4.6. Kuna eelnõu järgi tuleb võrdlustabelit kasutada ka uute klientide nõustamisel, siis on ebaselge, kuidas tuleb võrdlustabelis kajastada nende pensionifondide tootlusi, mille riskitase, strateegia, jne on oluliselt muutunud perioodi jooksul. Ajalooliste tootluste ülevaade sellisel kujul on relevantne olemasolevatele pensionifondide klientidele, aga mitte uutele klientidele.	Selgitatud	Uute ja olemasolevate klientide nõustamine on sarnane ja neile ei saa näidata erinevaid tootluseid.
TULEVA FONDID AS			
	1. Pensionifondide põhiteave ja võrdlustabel (eelnõu punkt 47, millega muudetakse IFS § 94) Toetame igati plaanitavat muudatust asendada senine väheloetav põhiteabe dokument võrdlustabeliga. Tänase seaduse nõue, mille kohaselt peab inimene enne fondivaliku tegemist kinnitama tutvumist kümnete fondide tingimuste ja prospektidega, on ka kõrge finantsteadlikkuse inimeste puhul sisutühi. Et võrdlustabel täidaks oma eesmärgi ja suunaks inimesi paremate valikute poole, teeme tabeli ülesehituse osas kolm ettepanekut: 1. Vaikimisi sorteerimine jooksvate tasude alusel. Tabelis olev fondide järjekord võib mõjutada inimese otsust. Seetõttu peaks tabel olema vaikimisi sorteeritud jooksvate tasude järgi, alustades madalaimast. Tasud on tõestatud kõige tugevama ennustusjõuga näitaja pikaajalise tootluse osas. See on ausaim ja kogujale kasulikem viis fondide järjestamiseks.	Teadmiseks võetud	Ettepanekut kaalutakse võrdlustabeli arenduse ja rakendamise juures.
	2. Visuaalne eristamine (värvikoodid). Soovitame kasutada tabelis tasude kuvamisel visuaalset eristamist (nn <i>color coding</i>). Näiteks võiks alumise tertsii (madalaimate tasudega) fondide tasumäärad olla rohelisel taustal, keskmised kollasel ja ülemise tertsii (kalleimad) punasel taustal. See annab tarbijale kohese signaali kulukuse kohta.	Teadmiseks võetud	Ettepanekut kaalutakse võrdlustabeli arenduse ja rakendamise juures.
	3. Riskitaseme lihtsustamine. Eelnõu kohaselt reguleeritakse pensionifondi riskitaseme määramist eraldi määrase eelnõuga. Soovitame muuta riskitaseme kuvamise kaheastmeliseks ning lähtuda selles seaduses toodud skaalast: madala riskiga (konservatiivsed) fondid ja ülejäänud (kõrgema riskiga) fondid.	Mitte arvestatud	Eelnõu väljatöötamise käigus otsustati jääda kolmeastmelise skaala juurde – madal, keskmine ja kõrge risk. Seda lahendust toetas ka enamus fondivalitsejaid. Eelnõus puudub märkuses toodud 1–7 astmeline numbriline skaala.

	Keerulised numbrilised skaalad (nt 1-7) ei anna tavainimesele lisaväärtust. Selge eristus (nt "Madal risk" vs "Kõrge risk") koos vastava värvikoodiga aitaks paremini mõista, et madal risk tähendab ühtlasi madalat (sageli inflatsioonile allajäävat) oodatavat tootlust.		
	2. Edukustasu avaldamise regulatsioon (eelno p 44, millega täiendatakse IFS § 93 lõikega 4¹) Toetame eelnõu ettepanekut, et kui pensionifondil on tingimuste või prospekti kohaselt lubatud võtta edukustasu, tuleb sellise fondi valitsemistasu ja jooksvate tasude avalikustamise korral viidata ka edukustasu võtmise võimalusele. Meie kogemuse kohaselt tuleb edukustasu võtmine sageli kogujatele üllatusena. Samas teeme alternatiivse ettepaneku keelata kohustuslike pensionifondide puhul edukustasu võtmine. Meie hinnangul ei ole edukustasu võtmise lubamine otstarbekas, sest fondivalitseja peab parima tulemuse nimel pingutama sõltumata edukustasust. Nagu selgitas 2018. Aastal Finantsinspeksioon: "Fondivalitsejad valitsevad pensionifonde usaldussuhte põhimõttel, mistõttu on osakuomanikel õigustatud ootus, et nende fondi valitseja tegutseb järjepidevalt osakuomanike ja fondi huvides ja neile lojaalselt ning seda maksimaalselt oma kutseoskust ja –võimekust rakendades, sh ka investeerimisesmärgide (maksimaalne tootlus) täitmisel."	Mitte arvestatud	Rahandusministeerium analüüsis 2024. aastal põhjalikult pensionifondide tasude regulatsiooni ja leidis, et edukustasu süsteemi ei pea ära kaotama. Edukustasu võtmise benchmark ja mehhanism on piisavalt ambitsioonikad, et pensionifondid ei saaks võtta tasu lihtsalt. Edukustasu võtmise selgem avaldamine annab osakuomanikele võimaluse valida ise, kas nad soovivad sellises pensionifondis olla või mitte.
	3. Piiriülese depositooriumi kasutamine (eelno p 88, millega täiendatakse IFS § 286) Eelnõu lubab alternatiivfondidel Finantsinspeksiooni loal kasutada teises EL riigis asuvat depositooriumi ilma Eestis filiaali omamata. Teeme ettepaneku laiendada seda võimalust ka pensionifondidele. Depositooriumi tasud moodustavad märkimisväärse osa pensionifondide püsikuludest. Konkurentsi avamine ja piiriülese teenuse lubamine aitaks neid kulusid langetada ning nii langetada pensionikogujatelt võetavaid tasusid. Riskide maandamiseks säiliks Finantsinspeksioonil õigus ja kohustus hinnata teenusepakkuja ning vajadusel keelata teise EL riigis asuva depositooriumi kasutamist.	Mitte arvestatud	Alternatiivfondide puhul on piiriülese depositooriumi kasutamise eelduseks oleva Finantsinspeksiooni loa üheks tingimuseks, et arvestades konkreetse fondi eripära sellele fondile sobilikku depositooriumi teenust Eestis ei osutata. Seega isegi, kui sama regulatsiooni pensionifondidele rakendada, ei annaks see praegu võimalust pensionifondidele piiriülese depositooriumi kasutamiseks praktikas. Lisaks on pensionifondide puhul just oluline, et Finantsinspeksioonil oleksid suuremad kontrolli- ja sekkumisvõimalused ka fondi depositooriumi küsimustes.
	4. Investeerimisstrateegia avalikustamine (eelno punkt 27, millega muudetakse IFS § 74) Toetame nõuet märkida selgelt, kas fond kasutab aktiivset või passiivset strateegiat. See aitab investoril mõista, kas ta maksab kõrgemat tasu lubaduse eest turgu lüüa või madalat tasu turu keskmise tootluse saamise eest. Kardame, et kui jätta "aktiivne" ja "passiivne" investeerimisstrateegia defineerimata, võib jätkuda senine praktika, kus sisuliselt indeksit jäljendavaid fonde esitletakse aktiivselt juhitud fondidena. Seetõttu teeme ettepaneku defineerida, mis on "aktiivne" ja "passiivne" investeerimisstrateegia või panna fondivalitsejale kohustus "aktiivse" investeerimisstrateegia korral näidata, milles tema aktiivne fondijuhtimine seisneb ning põhjendada, miks ta arvab, et see õigustab kõrgemat tasu.	Mitte arvestatud, selgitatud	Täpsemad nõuded prospektile on kehtestatud rahandusministri 18. veebruari 2017. a määrusega nr 16 „Nõuded prospektile ja välisriigi fondi kohta esitatavale lisateabele“. Kaalume aktiivse ja passiivse investeerimisstrateegia küsimuse täpsustamist selle määruse muutmisel.
	5. Personaalne tootlus Eelnõuga viiakse ellu mitmed 2024. aasta sügisel valminud pensionifondide tasude ja investeringute analüüsis tehtud järeldused ja ettepanekud. Teeme	Arvestatud	Eelnõusse on lisatud muudatus, mis reguleerib II samba osakuomanikule tema isikliku tootluse näitamist:

	ettepaneku viia ellu ka selle analüüsi punkt 5.1, millega soovetakse reguleerida tootluse avaldamist. Ettepaneku kohaselt peaksid kõik pensionifondid ja kontohaldurid (pangad, Pensionikeskus), kes avalikustavad isiku personaalset tootlust, tegema seda rahavoogudega kaalutud annualiseeritud tootlusena (XIRR). Praeguse praktika kohaselt avaldavad mitmed pangad pensionifondide tootluseid ilma selgitamata, millist perioodi see puudutab ning ilma tootlust annualiseerimata. Nii võrreldakse internetipankades pensionifondide tootluseid väga erinevatel perioodidel, andes eelise pikemalt tegutsenud pensionifondidele. Selle nõude praktikasse rakendamine ei tohiks võtta palju ressursse, sest pensionikeskuse API juba pakub seda võimalust kontohalduritele.		„(2³) Kohustusliku pensionifondi osakuomanikule tema isikliku tootluse näitamisel tuleb kasutada pensioniregistri pidaja arvutatud osakuomaniku isiklikku tootlust, mis lähtub sisemise tasuvusmäära (IRR) metoodikast.“
BALTIC HORIZON CAPITAL AS			
	Rahandusminister esitas 30.12.2025 kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks turuosalistele kavandatava investeerimisfondide seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Eeltoodust johtuvalt esitan käesolevaga FinanceEstonia kaudu Baltic Horizon Capital AS-i seisukoha Rahandusministeeriumi poolt ettevalmistatud investeerimisfondide seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõule. Riigi kui avaliku võimu aparaadi poolt on vastu võetud põhimõtte vähendada subjektide jaoks koormavaid regulatsioone ja bürokraatiat ning muuta ettevõtluskeskkond lihtsamaks. Vastavalt vabariigi valitsuse bürokraatia vähendamise programmile on suunanäitajaks võetud „üks sisse, üks välja“ põhimõtte, mille järgi likvideeritakse uue koormava nõude kehtestamisel mõni seni kehtinud ning subjektide vaatest negatiivse mõjuga haldusaparaadi kehtestatud nõue (vt: Otsused majanduse elavdamiseks ja bürokraatia vähendamiseks Eesti Vabariigi Valitsus). Kuivõrd kavandatava investeerimisfondide seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohaselt määratakse turuosalistele mitmeid koormavaks kvalifitseeruvaid nõudeid (nt vajaliku inimressursi olemasolu ja kasutamise tõendamine tegevusloa taotlemisel, täiendav aruandluskohustus sh järelevalvearuanded tegevuse edasiandmisel ning kohustus kehtestada likviidsusriski juhtimise meetmed mittekinnistele alternatiivfondidele ja eurofondidele), on igati asjakohane kaaluda mõne seni kehtiva piirangu kaotamist või leevendamist. Kuigi kõnesoleva eelnõu seletuskirjas on märgitud, et halduskoormust vähendavate vastumeetmetena kehtetuks tunnistatavate normide või seaduste tuvastamine on osutunud keeruliseks (vt eelnõu seletuskiri, lk 3), teeb käesoleva seisukoha esitaja siiski ettepaneku kaotada üks kehtiv norm, mis piirab põhjendamatult turuosaliste tegevust ja vabadust. Nimelt sätestab hetkel kehtiv investeerimisfondide seadus (edaspidi: IFS) § 80 lg 3 ls 1, et avaliku fondi kohta avalikustatav teave ei tohi anda näilist tagatist fondi tulususe või väljamaksete kohta ega sisaldada	Mitte arvestatud/selgitatud	Investeerimisfondide finantstulemuste kohta ennustuste või prognooside avaldamise lubamine oleks põhimõtteline muudatus. Meie esialgsel hinnangul ei kohusta direktiivis 2009/65 artiklis 78(3c) ja vastavas ESMA juhendis ettenähtu tingimata liikmesriiki võimaldama ennustuste ja prognooside avaldamist, vaid juhul, kui selline võimalus on lubatud ja fondivalitseja seda teeb, siis eelnimetatud direktiivi säte ja ESMA juhend näevad ette, et mis tingimustel seda teha võib. Siiski mõõname, et edaspidi oleks mõistlik vastavaid piiranguid üle vaadata ja põhjendatuse korral neid leevendada. Antud teema nõuab aga põhjalikumat analüüsimist ja konsulteerimist nii Finantsinspektsiooni kui teiste fondivalitsejatega.

ennustusi või <u>prognoose</u> fondi finantstulemuste kohta, võttes arvesse käesolevas seaduses fondi tootluse garanteerimise kohta sätestatud. Samamoodi sätestab ennustuste ja prognooside tegemise keelu fondide kohta, mille tootlust ei garanteerita, IFS § 98 lg 3 p 2. Siinkirjutaja arvates ei ole eeltoodud piirangud fondivalitsejatele ja muudele isikutele fondi kohta prognooside avalikustamisele põhjendatud. Õiguslikust vaatest ei ole fondi finantstulemuste prognooside täielik keelamine proportsionaalne meede investorikaitse tagamiseks, mis näib olevat kõnealuste normide eesmärk. Siinjuures tuleks eristada tootluse garanteerimist ja prognooside esitamist: prognoosid ja stsenaariumid ei kujuta endast siduvat lubadust, vaid hinnangulist teavet, mis põhineb eeldustel ja mille ebakindlus on investorile arusaadav. Investorikaitse eesmärki on võimalik saavutada ka leebemate vahenditega kui prognooside avaldamise absoluutse keeluga, mis riivab oluliselt põhiõiguslikku ettevõtlusvabadust, eelkõige kehtestades nõude, et prognoosid oleksid selgelt märgistatud mittesiduvatena, eristatavad faktilisest teabest ning varustatud asjakohaste teavitustega esineda võivatest riskidest. Sealjuures võib prognooside avaldamine vastupidiselt parandada teabe piisavust ja läbipaistvust ning toetada teadliku investeerimisotsuse tegemist, eriti juhul, kui ajalooline tootlus ei ole representatiivne. Alust garanteerimata tootlusega fondide finantsprognooside avaldamise absoluutse keelu seadmiseks ei nähtu ka Euroopa Liidu õigusest. Erinevate fondide turustamist reguleerivad Euroopa Liidu direktiivid ja määrused ei näi otsesõnu keelavat fondi tulemuslikkuse prognoose ega ennustusi. Näiteks eurofondide puhul sätestab Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2009/65/EU artikkel 78(3)(c), et investoritele esitatav põhiteave näeb mh vajadusel ette tulemuste prognooside avaldamise. Samuti sätestavad <i>European Securities and Markets Authority</i> poolt (edaspidi: ESMA) 2021. aastal avaldatud suunised fondide piiriülest turustamist käsitleva määruse kohaste reklaamteadete kohta (ESMA34-45-1272 ET), et fondide kohta võib avaldada teavet ka eeldatava tulevase tootluse kohta (p-d 51-58). Järelikult kui suunise järgi peetakse lubatavaks fondi tulevase tootluse prognoosimist, peaks <i>a fortiori</i> printsiibi järgi olema lubatud ka fondi kohta finantsprognooside avaldamine. Kusjuures kõnesolevad ESMA suunised on alates 20.09.2021 välja antud ka Finantsinspektsiooni soovitusliku juhendina. Siinkirjutaja leiab, et avalike fondide suhtes rakendatav prognooside avaldamise keeld seab ta teiste isikutega võrreldes põhjendamatult ebavõrdsesse olukorda, eelkõige võrreldes teiste finantsturu osalistega. Näiteks puudub samane keeld aktsiatega avalikult kauplevate aktsiaemitentide suhtes. Eesti Vabariigi põhiseaduse §-st 12 tuleneb üldine võrdse kohtlemise põhimõte, mille kohaselt tuleb sarnases olukorras olevaid isikuid kohelda võrdselt ning erinev kohtlemine peab olema objektiivselt põhjendatud. Fondid ja aktsiaemitendid		
---	--	--

	tegutsevad mõlemad kapitaliturgudel ning konkureerivad investorite tähelepanu ja kapitali pärast. Seetõttu on nad võrreldavas olukorras investoritele suunatud teabe avalikustamise kontekstis. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 596/2014 (turukuritarvituste määrus, MAR) ning prospektimääruse (EL) 2017/1129 kohaselt on lubatud tulevikku suunatud avalduste ja prognooside avaldamine, tingimusel et need ei ole eksitavad ning on varustatud asjakohaste hoiatustega. Praktikaks on äriplaanid, finantsprognoosid ja tulevikuväljavaated aktsiaemitentide puhul tavapärane ja aktsepteeritud turupraktika. Seega võib leida, et prognooside avaldamise keeld on vastuolus võrdse kohtlemise põhimõttega, kuna sarnases olukorras olevaid kapitalituru osalisi koheldakse põhjendamatult erinevalt. Sealjuures ei näi selline ebavõrdne kohtlemine olevat põhjendatud. Eeltoodut arvesse võttes teeme ettepaneku loobuda ettevõtluskeskkonna soodustamise ja lihtsustamise meetmena IFS § 80 lg 3 esimeses lauses ning IFS § 98 lg 3 punktis 2 sätestatud prognooside avaldamise keelust. Keelu seadmiseks ei nähtu olevat adekvaatset põhjendust, mis kaaluks üles normi subjektide õiguste riive. Sealjuures toetab fondide kohta prognooside avaldamise keelust loobumist võrdse kohtlemise põhimõte. Samuti võib Eesti õiguses sätestatud prognooside avaldamise keelu puhul täheldada võimalikke vastuolusid Euroopa Liidu õiguse ning selle alusel antud suuniste ja juhenditega.		
EESTI KINDLUSTUSSELTSIDE LIIT			
	Ettepanek eelnõu täiendamiseks Täname võimaluse eest avaldada arvamust eelnõu kohta. Eelnõu põhiosas meil ettepanekuid ei ole ning toetame kavandatud muudatusi. Kuivõrd eelnõuga muudetakse ka kogumispensionide seadust, teeme ettepaneku lahendada olukord, kus pensionisüsteemis käsitatakse sarnaseid olukordi erinevalt, mis ei ole kooskõlas võrdse kohtlemise põhimõttega. Täiendava kogumispensioni saamiseks omandab isik vabatahtliku pensionifondi osakuid või sõlmib kindlustusandjaga täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu (KoPS § 53). Sealjuures võib isik samaaegselt omada ja omandada mitme erineva vabatahtliku pensionifondi osakuid ning sõlmida täiendava kogumispensioni kindlustuslepinguid ühe või mitme kindlustusandjaga. Praktikas reguleeritakse ja maksustatakse neid kahte sisuliselt sarnast kogumistoodet siiski erinevalt olukorras, kus koguja sureb ning tema pärija või soodustatud isik soovib kanda kogutu edasi pensionisüsteemi. Eestis koheldakse kolmanda pensionisamba kindlustuslepingut ebasoodsamalt võrreldes kolmanda pensionisamba pensionifondidega. Soodustatud isikule või pärijale tehtud väljamakse maksustatakse	Arvestatud	Eelnõusse on lisatud KoPS § 63 täiendamine lõikega 9: „(9) Soodustatud isikul on käesoleva paragrahvi lõikes 8 nimetatud summat õigus kasutada ka lepingu kindlustusmaks tasumiseks või sissemaks tegemiseks vabatahtlikku pensionifondi. Käesolevas lõikes nimetatud summat soodustatud isikule välja ei maksta ja kindlustusandja kannab selle summa soodustatud isiku sõlmitud lepingu kindlustusmaksena selle lepingu sõlminud kindlustusandjale või kooskõlastatult soodustatud isiku valitud vabatahtliku pensionifondi valitsejaga soodustatud isiku sissemaksena vabatahtlikku pensionifondi.“. Samuti on eelnõusse lisatud muudatused, millega täpsustatakse TuMS § 28 lõike 1 punktides 1 ja 2 KoPSi viiteid: „(1) Residendist füüsilisel isikul on õigus oma maksustamisperioodi tulust maha arvata: 1) kogumispensionide seaduse § 63 tingimustele vastava ja sellega samaväärse täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu alusel kindlustusandjale, kellel on lepinguriigis väljastatud tegevusluba, maksustamisperioodi jooksul tasutud kindlustusmaksete osa, mille eesmärk on tagada kindlustussumma maksmine kindlustuspensionina, välja arvatud sama

tulumaksuga määras 22% ka juhul, kui isik soovib jätta tagastusväärtuse pensionisüsteemi, näiteks kasutada seda sissemaksena oma täiendava kogumispensioni kindlustuslepingusse. Kindlustusandjal tekib tulumaksu kinnipidamise kohustus ka olukorras, kus III samba kindlustuslepingu soodustatud isik või pärija (kui soodustatud isik ei ole nimeliselt määratud) kannab kindlustuslepingu kogumisreservi otse oma III samba pensionifondi või III samba kindlustuslepingusse ning raha ei kanta soodustatud isiku või pärija pangakontole. III samba puhul ei näe kogumispensionide seadus ega tulumaksuseaduse § 28 ette võimalust kanda surnud isiku III samba kindlustuslepingust kogutud vara soodustatud isiku III samba kindlustuslepingusse või omandada selle eest III samba pensionifondi osakuid ilma vahepealse tulumaksu kinnipidamiseta. See tuleneb asjaolust, et KoPS § 63 lõiked 5¹ ja 5³ kohalduvad üksnes kindlustusvõtjale ning KoPS § 63 lõige 8 näeb ette, et kindlustusvõtja surma korral tehakse tema määratud soodustatud isikule väljamakseid vastavalt kindlustuslepingus sätestatud tingimustele (EMTA käsitlus). Seega loetakse selline kanne III samba kindlustuslepingu puhul väljamakseks soodustatud isikule, millelt tuleb tulumaks kinni pidada. Sarnased kanded ilma vahepealse maksustamiseta on seevastu võimalikud II pensionisambas. EKsL on seisukohal, et sarnaseid olukordasid tuleks käsitleda sarnaselt. See tähendab, et: (i) täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu pärijal ja/või soodustatud isikul peaks kindlustusvõtja surma korral olema, sarnaselt vabatahtliku pensionifondi osakuomaniku pärijaga, õigus nõuda tagastusväärtuse kandmist oma pensionikontole või kasutada seda kindlustusvõtja teise või uue kindlustuslepingu kindlustusmakse tasumiseks; (ii) täiendava kogumispensioni kaudu kogutud vara peaks olema võimalik pärandada või kanda edasi pensionisüsteemi sees ilma vahepealse maksustamiseta, sõltumata sellest, kas tegemist on täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu või pensionifondiga. Ettepanek Muuta kogumispensionide seadust ja tulumaksuseadust selliselt, et: 1. oleks tagatud III pensionisamba pensionifondide ja III pensionisamba kindlustuslepingute võrdne kohtlemine; 2. oleks võimalik III pensionisamba kindlustuslepingu tagastusväärtuse maksuneutraalne ülekandmine pensionisüsteemi sees kindlustusvõtja surma korral pärija ja/või soodustatud isiku tahteavalduse alusel;	seaduse § 63 lõigetes 5², 5³ ja 9 ning §-s 64 sätestatud juhtudel; 2) kogumispensionide seaduses sätestatud korras Eestis loodud vabatahtliku pensionifondi ja samaväärsetel alustel lepinguriigis tegutseva vabatahtliku pensionifondi osakute soetamiseks makstud summad, välja arvatud sama seaduse §-s 55 ning § 63 lõigetes 5², 5³ ja 9 sätestatud juhtudel; ...“
---	---

3. tulumaksukohustus tekiks alles pensionivara tegelikul väljamaksmisel tarbimiseks ning üksnes sellisel juhul käsitataks seda tulumaksuseaduse tähenduses väljamaksena, millelt tuleb tulumaks kinni pidada. Kogumispensionite seaduse muutmine täiendada KoPS § 63 uue lõikega 8¹ (või järgmise vaba lõike numbriga): § 63 lg 8¹ Kui kindlustusvõtja sureb, võib pärija või soodustatud isik kasutada täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu kogu tagastusväärtust või osa tagastusväärtusest kindlustusvõtja teise lepingu või uue sõlmitud lepingu kindlustusmakse tasumiseks või vabatahtliku pensionifondi osakute omandamiseks. Käesolevas lõikes nimetatud viisil tagastusväärtuse kasutamist ei käsitata väljamaksena. Selgitus: Säte loob selgesõnalise aluse pensionivara liikumiseks pensionisüsteemi sees ning välistab automaatse kvalifitseerimise väljamaksena. Tulumaksuseaduse muutmine Muuta TuMS § 21 lg 1.1 punkti 2 ja 3 sõnastada see järgmiselt: 2) lõppenud täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu kindlustuspensioni kogumispensionide seaduse § 63 lõikes 5.2 või lõikes XXX sätestatud juhul; Vastavalt tuleks muuta ka punkti 3. Selgitus: Säte tagab, et maksukohustus ei teki olukorras, kus pensionivara ei välju pensionisüsteemist ning jääb edasiseks pikaajaliseks kogumiseks. Muuta TuMS § 28 lg 1 punkti 1 ja 2: 1) kogumispensionide seaduse § 63 tingimustele vastava ja sellega samaväärse täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu alusel kindlustusandjale, kellel on lepinguriigis väljastatud tegevusluba, maksustamisperioodi jooksul tasutud kindlustusmaksete osa, mille eesmärk on tagada kindlustussumma maksmine kindlustuspensionina, välja arvatud sama seaduse § 63 lõigetes 5.2, 5.3 ja XXX (vt ettepanek 1) ning §-s 64 sätestatud juhtudel; Vastavalt puuta ka punkti 2. Selgitus:		
---	--	--

	Säte tagab, et maksukohustus ei teki olukorras, kus pensionivara ei välju pensionisüsteemist ning jääb edasiseks pikaajaliseks kogumiseks.		
	Maksuneutraalselt võik toimuda ühest investeerimisriskiga elukindlustuslepingust teise üleminek (sisuliselt investeerimisriskiga elukindlustuslepingute vahetamiseks) ilma, et selle käigus tehtaks kindlustusvõtjale väljamakset. Makse tehtaks ühest kindlustuslepingust otse teise lepingusse (fikseerides seejuures edaspidise maksustamise eesmärgil sissemaksed ja arvestusliku tulu vahetuse seisuga). Vajadus sellise maksuneutraalse liikumise võimaldamiseks on täiesti reaalselt olemas kuna kindlustusvõtjatel puudub võimalus üle minna vanadest investeerimisriskiga elukindlustuslepingutest uutesse ja kaasaegsetesse toodetesse ilma, et see tooks neile kaasa maksukohustust. Arvestades kui oluliselt on investeerimisriskiga elukindlustuslepingud aastate jooksul muutunud, põhjustab see sisuliselt nõ klientidele sundseisu olla/jääda vanadesse toodetesse. Vastasel korral tekib kindlustusvõtjal lihtsalt investeerimisriskiga elukindlustuslepingu vahetusest tulenevalt tulumaksukohustus, kuigi klient jätkaks samalaadse tootega investeerimist ilma, et ta tegelikult selle käigus tekkinud tulu realiseeriks.	Arvestatud	Eelnõusse on lisatud muudatus, millega täiendatakse TuMS §-i 20 lõikega 3 ² : „(3 ²) Kui investeerimisriskiga elukindlustuslepingu lõpetamisel kannab kindlustusandja kogutud summa osaliselt või täielikult üle teise investeerimisriskiga elukindlustuslepingusse, käsitatakse teise lepingu alusel tasutud kindlustusmaksena ka lõpetatud lepingu alusel tasutud kindlustusmaksete osa, mis ületab sama lepingu alusel tehtud väljamakseid.“